

MONUMENTUL
 în an . . . 94 Cor.
 în an . . . 12 "
 în lună . . . 2 "
 în anul de Duminică
 în an . . . 4 Cor.
 în România și :
 în țară . . . 10 Cor.
 în zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 în an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA :
 Deák Ferenc-utca 20.
 —
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscrise nu se ina-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Dinasticismul nostru.

Sunt acum doi ani aproape, o mulțime de români din Ungaria a cântat în fața castelului Peleş din Sinaia imnul național românesc începând cu cuvintele »Trăiește regele în pace și onor«. Iar când MM. regele și regina României s'au ivit, un val de bucurie ieșit din mii de piepturi a izbucnit să freacăte codrii Carpaților și clocotul s'a urcat vijelios până în vârful de brazi al Caraimanului. Era un grup de excursioniști români veniți să vadă expoziția din București și minunatele costume de Saab, bogate, pitorești și armonice se acordau armonios cu natura, cu țara, cu locul și cu sufletul acelor întâmplări și timpuri.

Excursioniștii s'au întors acasă și sgomoserbărilor s'a astâmpărat de mult, dar întrebăm a rămas ceva din iredenticismul, antidinasticismul de care ne acuza pe noi și presa ungurească. Dacă aceste sentimente ar fi încolțit într'adevăr în inimile noastre în timp de 2 ani roadele lor trebuie să se ivească? Dar realitatea a desmentit toate învinuirile ridicate de presa ungurească.

Am văzut un accident de tren a oprit în AA. LL. RR. prințul moștenitor și prințesa României la o gară din aproape Aradului. Soția unui redactor al noștrii, fiica României și a Sinaiei regale, a fost abordată de prințul Ferdinand în gara noastră și a prezentat mai târziu prințesei

Maria, celei mai gingașe și mai fermecătoare din toate principesele Europei, un mănunchiu de flori crescute pe aceste locuri cari și ele sunt într'un anumit înțeles românești.

Cine ar fi bănuit că din incidentul acestui buchet de flori s'ar fi putut făuri o acuză de iredenticism la adresa noastră? Nu-i așa, că pentru asta se cere într'adevăr o măsură extraordinară de rea credință și de perfidie de care nu dispune nici chiar în presa ungurească — slavă Domnului destul de înzestrată cu aceste însușiri — decât un ziar ca »Bud. Hirap«.

Bieții locuitori români ai Radnei, Lipovei și dimprejur vor fi citit cu mirare următoarele: »De câte-ori cineva dela Curtea din Sinaia trece prin Ardeal, ospitalitatea românilor îmbracă formele unor omagii. Ieri prințul moștenitor român a fost oprit în drumul său print'un accident întâmplat pe linia ferată în apropierea Aradului și la vestea șederii sale involuntare s'au stărnit munții, locuitorimea a coborât piscurile spre mirarea prințului și trenul princiar a trecut prin două rânduri de oameni, formate de populația ingenunchiată«.

Atâta din felul cum ziarul șovinismului conștient în perfidia sa înfățișează faptele, acele fapte cari s'ar crede că sunt atât de evidente și de cunoscute lumii întregi încât nimeni nu ar putea, nu ar îndrăzni măcar să le pervertească. Vă puteți închipui cari pot fi comentariile acestei știri, dacă cineva

îndrăznește să mintă cu atâta obrăznicie în privința faptelor. Concluzia ziarului unguresc nu a putut fi decât firește, cea mai extremă din câte sunt cu puțință: suntem fără doar și poate iredenticști și antidinastici.

Să isprăvim deci mai întâi cu »Bud. Hir.« Să nu creadă onorabili confrăți unguri că nu am înțeles scopul adevărat și adânc al acuzelor lor. Ei vor să ne prezinte în fața dinastiei ca un popor răsărit și antidinastic. Ei vor să sugereze Burg-ului din Viena ideea că românii sunt un popor primedios monarhiei și că interesul dinastiei ar fi ca ea la marea împărțire a drepturilor, la votul universal, să consimtă la desmoștenirea și împilarea noastră definitivă, dându-ne cu totul pradă ungușismului, singurul element »credincios«, singurul razim »neclătit« al dinastiei Habsburg.

Pentru aceasta a trebuit să alergați la minciuni atât de grosolane, pentru că ați știut prea bine că un neadevăr, o teză mincinoasă, are nevoie de minciuni pentru a putea fi susținută.

Dar vă asigurăm, onorabili confrăți, că nu ați izbutit nici măcar să ne neliniștiți pe noi și veți izbuti cu atât mai puțin să duceți Burgul în rătăcire.

Ne întrebăm cine sunt acei cari vor să ne facă lecții de dinasticism? Din toate popoarele monarhiei tocmai ungurii sunt cei cari au mai puțin decât oricine dreptul acesta. Să nu se creadă că în Burgul din Viena s'a șters amintirea anilor de vijelie

FOIȚA TRIBUNELI.

Impresii.

De D. Bedelean.

Din satul meu.

Și trăim între împrejurări grele totuși unele vine a ne și mai petrece. Atunci mai mult se sbuciumările zilnice cari ne frământă și din atât amar de veacuri neîntrerupt. Noi fără suferințe, nici nu am putea fi în multe ele ni-au obișnuit. Și la horă ne dălesc. Din struna lăutarului numai dor și suspine. Cântarea lor parcă prevestește timpuri mai bune ce au să vie. Dar în ea tremură și jalea dorului de răsunare.

Și pentru acestuia numai conducători buni și să se chemarea lor li trebuie și ușor li poți să la o stare materială, culturală și morală să fie favorabilă. Din puțin ce are să pentru școală, să-l îndemne mult preotul ori învățătorul, să că știe, simte el că temelul tuturor bunurilor este învățătura. Ar îmbrățișia tovarășiiile, dar să-l conducă, și sa-i spună însămnătura.

Și satul acesta trăiește în 5 familii de jidani numai să. O tovarășie ca cea publicată în »Tovă-șie«, »Cocoșul« ar aduce în asemenea comune să bine; numai așa ne-am putea noi întâi să mă-șeste, după aceea să urmează și celelalte.

Și lucrul îmbucurător am constatat la poporul să și anume că însuși el dorește înaintarea să emulțamit cu »conducătorii« cari nu fac

Sunt caracteristice cuvintele unui fruntaș:

— Noi domnule nu avem nici popă nici învățător (deși sunt) am rămas în toate îndărăt, deși noi am da pentru înaintarea noastră din ce ne-a dat Dumnezeu, dar nu este cine să ne ține că ce să facem.

Așa a zis omul acesta fără multă învățatură. Poate nici nu și-a dat el seama de însemnătatea cuvintelor lui. Ele sunt ca un grăunte sămănat, din care cu timpul va crește copacul care să poată înfrunța furtunile vremilor noi și vitrege cari se abat peste noi.

De pe Arieș.

Călătoresc pe Arieș în sus. Două umbre își urmăresc pașii. Una este a mea proprie, cealaltă mi-o proiectează amintirile trecutului. Toată piatra, toată colina vorbește aici. Colo-s îngropați câțiva eroi din 48, dincolo oile pasc iarba crescută și nutrită în pământul îngrășat cu sângele lor.

Ritul acesta, care atâtea fapte mărețe ne-ar putea spune din trecut, aduce acum pe undă lui numai dor și jale. Trece ca un șarpe prin Munții Apuseni cari conțin din belșug aur...

„Munții noștri aur poartă
 Noi cerșim din poartă în poartă“.

Pe țărmurile lui vezi câte un românăș ars de soare, spălând aurul pe care l-au scăpat străinii din băi; alții venind cu cercuri în spate fredonându-și o doină.

Mergând pe Arieș în sus dela Buru până la Cămpeni numai sate românești vezi. La Cămpeni sunt câțiva dirigători unguri, dar mergând mai sus dispăre orice picior străin.

Pe râul acesta între Buru și Vidolm sunt niște case împrăștiate, oamenii de când se știu n'au avut nici biserică nici școală. N'au putut să aibă fiind puțini, abia 20 de familii. Ei alergau din depărtare la vre-o biserică din apropiere de a se ruga pentru o soartă mai bună.

Și acum iubirea de lege și limbă i a îndemnat să-și edifice și un lăcaș dumnezeiesc. Și oamenii aceștia buni — fără ca să-i îndemne preotul, că doar nici nu aveau preot — au pus ban peste ban și pe țărmul stâng al Arieșului, lângă drumul de țară, și-au ridicat o biserică micuță dar frumoasă. Curățenia ei atrage luarea aminte a călătorilor, iar hărnicia oamenilor admirarea noastră.

Biserica stă mândră pe o colină, par'c'ar zice călătorilor:

— Spuneți străinilor, că pe plaiurile acestea trăiește un popor sărac dar nu din vina lui, care își iubește legea și neamul lui și pe care nimeni și nici o putere nu-l va înstrăina de așezămintele lui culturale și morale.

Dela o petrecere.

La poalele munților pe un șes e situat un oraș șovinist, Turda.

În viața noastră a avut un rol însemnat orașul acesta. Aici au fost aleși de arhiepiscop Moga și marele Șaguna, prin el a trecut Iancu cu oastea lui fără ca să-l nimicească. De atunci cuvintele:

„Iancule măria ta
 Lasă Turda n'o pradă.“

Destul de rău a făcut, că poate mai târziu nu erau bătuți românii noștri în el cu pietrii, și

dela 48 și 49. Să nu credeți dlor, că s'a uitat acolo atențiunea infrigurată cu care în Ungaria se pânneau, acum sunt 3-4 ani, toate știrile ce veniau din Berlin despre un prinț care învață unguerește! Și nu noi suntem poporul la care un om care a aruncat cuvântul de sperjur M. Sale în plin parlament, azi e președintele uneia din cele mai înalte corporații politice!

Dar este altă chestiunea ce ne preocupă aici. Oare manifestațiile de dragoste pentru casa de Hohenzollern amintite la început nu înseamnă un act de antidinasticism? Oare dragostea și venerația pentru dinastia Hohenzollern nu este în contradicție cu datorria noastră de supuși ai casei Habsburg?

Răspundem cu conștiința liniștită și senină a adevărului: în inimile noastre aceste două sentimente nu se unesc numai dar par-că se completează reciproc și se topesc într-o armonie superioară.

Este poate un fenomen unic de psihologie politică neobișnuită și pentru mulți neînțeleasă, dar e absolut exactă: în inimile noastre, în inimile poporului nostru își țin cumpăna două sentimente dinastice fără ca ele să se excludă.

Dragostea pentru dinastia Habsburg e o tradiție, o moștenire istorică în inima poporului nostru.

În cursul mai multor veacuri, trecând ca tradiție din generație în generație, ea s'a făcut parte constitutivă din toată lumea organică a vederilor sale politice morale și religioase și este aproape tot atât de adânc înrădăcinată în firea lui ca și credința sa religioasă.

A face la noi antidinasticism, a voi să ridici poporul împotriva casei Habsburg, împotriva »împăratului« ar fi o imposibilitate psihologică și suntem siguri că smintitul care ar încerca această neghiobie ar fi alungat de mânia elementară a poporului, întocmai precum poporul cu minunatu-i instinct a isgonit acum câți-va ani pe instigatorii socialiști cari au încercat să facă propagandă anti-religioasă la sate.

poate acum n'ar fi concentrat în el cei mai neîndurați dușmani ai noștri, direcționari, cari vreau să nimicescă toată suflarea românească și cari fac pe bietul moț să nu-și poată petrece în jurul familiei lui nici măcar o sărbătoare fiind silit a merge la țară cu cercuri, cumpărate și acelea.

În Turda asta, par-că în ciuda asupririlor grele — de mai mulți ani încoace se observă un curent sănătos românesc.

Avem în el advocați cari își împlinesc datoria față de poporul acesta năcăjit, preoți cari pe lângă lăzirea cuvântului lui Dumnezeu propagă și iubirea de neam și de limbă.

Există o reuniune de cântări care cu cinste ne arată bunurile noastre culturale și la străini. Și atâția factori culturali, numai bunăvoință să aibă, pot face mult.

Multe rele sunt pe biet poporul nostru, unele vin din slăbiciunea lui, altele le aduce pe capul lui cei mai tari. Din când în când ne mai trimite și Dzeu câte una, pedeapsă pentru slăbiciunile noastre.

Sând, o comună fruntașă în apropierea Turzii aproape total a fost nimicită de foc. Oamenii au rămas pe drum fără casă, fără bucate, poate numai cu credința în Dzeu și cu nădejdea în inima bună a oamenilor.

Și oare cine a sărit mai întâi pentru a le veni românilor în ajutor? Direcționarii? De unde! Ei au

Dar să mărturisim pe față că alături de acest sentiment, de câteva decenii încoace a înflorit altul nou, simpatia și iubirea pentru dinastia domnitoare a României.

Mai trebuie oare să îndreptăm sentimentul acesta? Sentimentele nu se pot explica, nu pot fi cuprinse în sunetul pieritor al cuvintelor.

Dinastia Hohenzollern e dinastia fraților noștri de un sânge din regatul României. Mândria lor de-a avea un stat național ne-atârnat cu toate atributele unui stat suveran și cu un rege național încoronat este și mândria noastră.

Regele României e capul statului în care naționalitatea noastră apare cristalizată și ridicată la faza cea mai înaltă și mai deplină a vieții naționale a unui popor.

Noi cari suntem un organism național nedeplin dezvoltat, închiruit, stânjeniți în libera dezvoltare a tuturor funcțiilor vieții naționale, avem cea mai mare venerațiune și iubire pentru persoana care e întruparea și simbolul vieții neamului nostru în dezvoltarea ei deplină și nestirbită.

Și e lucru firesc să simțim un fior de însuflețire când ne amintim că dincolo de greabănul Carpaților o familie princiară are aceeași conștiință românească cu noi, că pe buzele gingașe ale copiilor ei răsună același graiu dulce și melodios ca pe buzele copiilor noștri și că ei sunt botezați și crescuți în aceeași lege ca noi, în legea noastră strămoșească ortodoxă, rostind pe tatăl nostru românește.

Nu cărtim însă dinastia sub a cărei stăpânire noi nu am putut să atingem același grad de viață națională ca frații noștri din România. Nu, căci știm că nu dinastia e pricina înăpoyerii noastre ci tocmai acei cari ne aruncă acuza antidinasticismului.

Ne dăm seama dimpotrivă că tot ce am putut realiza ca progrese culturale și naționale până azi se datorește tocmai grijei ce dinastia Habsburg a avut pentru noi. Iar dacă nădăjduim pe viitor un trai mai bun și mai la adăpost de urgia de azi, știm

ajutat pe puștii ungueri cari încă au ars. Reuniunea de femei. În ceea zi cu toții (și unguerii) au avut cele de lipsă pentru hrană.

Tot reuniunea amintită a aranjat în favorul lor în 12 Iulie în Turda o petrecere.

Vicepreședintele petrecerii un român distins, și eu, fiind drumul lung am sosit cam târziu.

Tinerul eră deja prins în horă. După cuvintele oficioase la cassă ne-am amestecat și noi între cei mulți lăsând afară numai pe câțiva bătrâni și pe un tinar cu haine albe făcând curte la domnișoarele cu prăjituri.

În sala de dans domnișoare, tineri, domni și doamne dansau. Tinerii mai cu foc, bătrânii mai încet.

Privirea mi-se oprește pe o domnișoară costumată săliștenește. E foarte drăgoșă. Dansează cu un tinar oacheș și svelt, cu care se potrivea. Le ședea așa de bine. Amândoi frumoși. Amândoi de o culoare. Lângă dâșii altă păreche. Un domn cu doamna lui, par-că nici nu-i interesează părechea fericită ce se învârtă în jurul lor. Mai încolo un un tinar (ce nu dansează) — tratează pe domnișoare cu bomboane făcându-le așa baram plăcere dulce.

Câteva domnișoare vorbesc cu mamele lor, ar dansa mai bine pe cum le arată ochii dar sunt puștii tineri, pardon, sunt multe domnișoare.

bine că ei nu ne poate veni decât to Burgul împărătesc.

Și atunci binefacerile dinastiei ne vătără și mai mult dragostea pentru ea a slăbi dragostea noastră pentru ceilalți din România, căci după ce raporturile internaționale regele Carol cel mai bun prieten al împăratului Fr. Iosif, tot astfel în inimile noastre drag pentru amândoi suveranii nu-s sentimente ce se luptă, ci sentimente ce se topesc într-o pace armonică și superioară.

Marea campanie pentru votul unive

Arad, 6 Aug.

Am anunțat ieri că adunarea de la necă din Ileanda-mare, este deschisă de serie a adunărilor de popor, prin deputații inaugurează marea campanie pentru votul universal.

Azi, suntem în poziție de a vesti nări de popor cari se vor ține în 19 August, după cum urmează:

In 16 August

mare adunare de popor

In cercul Ighid

Darea de seamă a deputatului Alexandru Vaida-Voevod, cu participarea deputatului Iuliu Maniu.

Darea de seamă a deputatului C. Pop cu participarea deputatului Goldiș.

In Boros

Darea de seamă a deputatului Suciu cu participarea deputatului Damian.

Darea de seamă a deputatului Popovici cu participarea deputatului Ian Brediceanu.

M'a mirat dar și îmbucurat multimea n-o să perim.

Intr'un moment dat îmi venea parțială dansez eu pe toate câte stau așa cu dar spre norocul picioarelor mele se uia nălul pentru pauză.

În saletel hotelului toate mesele fură

După atâta gimnastică le-a prins fire »bucatele« hotelului. Toți mâncau bună.

În fruntea mesii comitetul aranjator, președintele mulțimește într'un toast pentru participare în așa număr mare că venitul curat îl vor împărți la din Sând fără deosebire de neam. Noi cu pâne, ei în noi tot cu pietrii.

După ridicarea mesei puțin timp am de a ne delecta în mișcarea ritmică a relor, pentru că ne aluogau deja razele de dimineață.

Dimineața la 11 ore am făcut o excursie la Turzii.

De acolo ne-am împrăștiat către stre cu mângâierea că am ajutat pe rociți.

Reuniunii femeilor îi poftesc mult mai facă câte o plăcere.

Însă ferească D-zeu să ne mai petretru așa motive.

RÉTAY și BENEDEK,

ateller artistico pentru obiecte bisericesti

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernaculume, amvoane, iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

In Vașcău.

Darea de seamă a deputatului Vasile Ciacu cu participarea deputatului Stefan Proviici.

In 19 August

sărbătoarea Schimbării la față).

In Cuvin.

Darea de seamă a deputatului Vasile Ciacu, cu participarea deputatului Stefan Pop.

In Beluș.

Darea de seamă a deputatului Vasile Ciacu, cu participarea deputatului Teodor Ali.

In Brad.

Darea de seamă a deputatului Vasile Mian, cu participarea deputatului Ioan Iu.

In cercul Zorlențu-mare.

Darea de seamă a deputatului Stefan Proviici, cu participarea deputatului George Proviici.

In Vinț.

Darea de seamă a deputatului Iuliu Iu, cu participarea deputatului Alex. Iu.

In cercul Orăștiei.

Darea de seamă a deputatului Aurel Iu, cu participarea deputatului Alexandru Iu.

Salutăm cu multă bucurie acțiunea a deputaților menită să mobilizeze toate adânci ale poporului nostru pentru luptă, care va hotărî asupra interesele de viață: lupta hotărîtoare și devotului universal.

Wekerle la M. Sa. Aseară primul-ministru dl Wekerle a sosit la Ischl și a doua stăzi a fost primit de M. Sa în audiență particulară.

audiența asta primul-ministru a raportat M. Sa asupra afacerii patriarhului etc.

Negocierile pentru convenția comercială România. Negocierile pentru convenția comercială Austro-Ungară cu România vor începe la 29 Septembrie, dacă data aceasta nu va fi amânata din nou din pricina seziunii deșilor care începe în 25 Sept.

Partidul creștin-social și românii.

Reichpost ziarul nuanței conservatoare partidul creștin-social, șeful acestei parte, deputatul v. Morsey publică un arremarcabil despre creștin-sociali și românii. Baronul v. Morsey desminte în cel mai formal știrea lansată de ziare jidovești că dînsul ar avea de gând să sească o mișcare împotriva bisericii ortodoxe pentru a atrage pe românii la catolicism. Dînsul arată raporturile de prietenie cari îl leagă de P. S. Sa metropolitul Repta. de Lupul și deputatul Iso-Grecul.

It pentru poporul românesc, dl Morsey e că asemenea contelui Hohenwarth,

Dr. Lueger a înțeles însemnătatea românilor pentru Austria atât în politica externă cât și internă. În nesiguranța viitorului, un lucru e cert, că prietenia și simpatia națiunii românești e de o valoare deosebit neprețuită. Prin războiul vamal cu România am pierdut multe simpatii. Capitalurile și bunăvoința ce am cheltuit până acuma către Serbia, erau mai bine plasate în România care azi e un stat cu administrație și cu oameni de stat moderni.

Partidul creștin-social mai e legat de români și prin lupta desnădăjduită împotriva exploatărei jidovești. România a fost singurul stat care a luat anul trecut măsuri de apărare împotriva jidovimii cutropitoare suferind hula presei jidovești din Europa întreagă.

Sine „Astra“ non itur ad astra.

Convocarea adunării generale a »Astrei« și în anul acesta a fost salutăată cu entuziasm din partea mult încercatei noastre prese naționale. Articoli luminați și însuflețiți au îndemnat publicul român la participare și totodată s'a scris și despre starea noastră culturală — îndeosebi despre ținuta clasei noastre culte față de »Astra«.

Cred dar să fie la locul său, dacă în preajma acestui eveniment cultural se vor auzi voci și din public și se vor debate unele chestii de interes cultural și strâns legate de »Astra«.

Știm cu toții, că »Astra« e întemeiată și susținută pentru literatura română și cultura poporului nostru.

De asemenea ne este cunoscut tuturora adevărul, că cu cât va fi mai cult poporul nostru, cu atât mai bine va stăa nu numai în privința intelectuală, ci și în cea materială.

Avantagiile stărei mai bune ale clasei țărănești însă se reflectează direct și intensiv și asupra clasei culte, care — pe cum știm — constă din cărturari, comercianți și meseriași. Este dar foarte firească, ca o clasă cultă — conștie de sine și de datorințele sale — să privească de o datorință primordială, ca să conlucre din toate puterile la ridicarea culturii a clasei țărănești, fiindcă cu cât va fi mai cultă, respective mai avută aceasta clasă, cu atât mai bine îi va merge și celorlalte.

La munca grea — dar măreață și nobilă — a deșteptării și cultivării poporului nostru însă nu este de ajuns, ca să avem numai vr'o câțiva mecenai marimiși, cari jertfesc averea lor pe altarul culturii naționale și e prea insuficient, ca numai o mână de mecenai intelectuali să lucreze cu vorba și condeiul pentru »Astra«; ci este neapărat de lipsă, ca întreaga noastră clasă cultă să se grupeze în jurul acestui focal cultural și să participe — direct sau indirect — la afacerile ei de interes obștesc.

Îndeosebi necesară este concentrarea noastră în jurul »Astrei« azi, când un uragan năpraznic urlă și șueră a pustiu d'asupra

redutelor din frontul cetății noastre culturale.

A sosit ora a 11-a, când fieștecare român de bine trebuie să sară în apărarea culturii naționale, dela care depinde nu numai prosperarea intelectuală și bunăstarea materială a poporului nostru, ci chiar existența lui națională.

Stări așa triste — pe cum ne arată și consemnarea membrilor dela 31 August 1907 a »Astrei« nu i permis să mai dăinuiască lung timp între noi, căci altcum suntem perduți!

Aceasta consemnare adecă ne spune, că aceasta instituțiune — întemeiată și susținută pentru cultura poporului român din Ungaria și Transilvania — nu are mai mulți membri activi, decât 1750—96 fondatori, 254 pe viață și restul ordinari, — deși noi chiar și după cea mai dușmănoasă statistică formăm o clasă cultă de cel puțin 10.000 bărbați și sigur tot atât de mare va fi și numărul sexului gingaș din această clasă.

Nu se mai poate tolera, ca nici chiar 2 părți din 10 a clasei noastre culte să nu iie parte nici într'o formă la munca »Astrei«, a cărei menire este, ca să deie în mână țărânului român cel mai singur și important mijloc pentru asigurarea existenței sale morale și materiale.

E imposibil să crezi, că în 8 părți din 10 a clasei noastre culte să nu existe interes pentru cultura poporului nostru, fără care $\frac{1}{3}$ din clasa aceasta aproape de fel, iar $\frac{2}{3}$ numai cu chiu și vai ar putea exista.

Te doare inima, când observi, că din 7 episcopi de-ai noștri unul nici nu e indus în consemnarea »Astrei«, din care mai lipsesc încă un arhimandrit și cel puțin 20 de canonici, deși barem clerul superior ar trebui să fie complet indus în lista membrilor. Dintre protopresbiterii și preoții noștri — cari sigur vor fi cel puțin 2500—3000 — nici chiar 600 nu sunt membri ai »Astrei«. În treacăt fie amintit că dintre cei 10 preoți militari activi numai pe 2 i-am aflat în consemnare.

Ți-se suie însă sângele în față, când din consemnarea aceasta te convingi, ca cele mai bine situate clase sociale de-ale noastre — cărora aparțin advocații, directorii de bancă, medicii, inginerii și comercianții — sunt foarte slab reprezentate între membrii »Astrei« — atât cu numărul, cât și cu numărul.

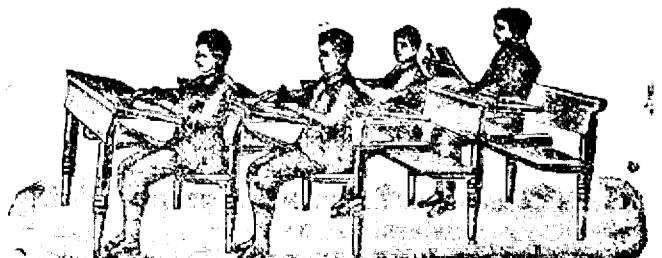
Iară advocații — cari după părerea mea vor fi vre-o 250—300 — abia întrunesc numărul de 208 și dintre aceștia 153 sunt numai membri ordinari, deși aproape toți ar putea și trebuie să fie fondatori sau pe viață.

Dintre 100—150 de directori de bancă dela instituturile noastre în consemnarea Astrei am aflat 19.—5 pe viață și 14 ordinari, — deși și despre aceștia toți putem spune tot aceea, ca despre advocați.

Medici sunt induși 60 ca membri — 6 fondatori, 9 pe viață și restul ordinari — și eu cred, că și ei vor da un contingent de 120—150. Dintre medici de asemenea n'ar fi permis să lipsească nici unul din li-

Bancă de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de biurouri
și fabricare de instrumente gimnastice.
Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

sta »Astrei«, ci ar trebui să fie înscrși fiecare cel puțin ca membru pe viață.

Tot așaș o putem zice și inginerilor noștri, de cari vom avea cel puțin 30—50. Dintre ei sunt 13 înscrși 1 pe viață și 12 ordinari, deși — pe cum știu toți sunt bine situați și sigur nu le-ar cădea greu a plăti și taxe mai mari.

Comercianți trebuie să avem noi barem vre o 1500—2000 și totuși la »Astra« numai 67 sunt înscrși și dintre aceștia 60 sunt numai ordinari.

Corpul didactic — care constă din vr'o 2—300 profesori și cel puțin 3000 învățători — e represintat la »Astra« cu 91 membrii dintre profesori și 84 dintre învățători, ce sigur e puțin. Dar să nu uităm că din clasa aceasta se recrutează cei mai mulți mecenai intelectuali, cari aduc jertfe morale pe altarul »Astrei«, ce mai cu seamă se poate zice despre bravii și harnicii noștri profesori.

Amploiați privați sau aplicați la diferitele oficii ale statului vom avea cel puțin 5 600 și totuși la »Astra« numai 148 sunt înscrși, dintre cari 77 sunt notari comunali. N'ar strica, ca cei neutralizați pentru lupta noastră politică cel puțin la acțiunile noastre culturale să iee parte cât de activă.

Oficanții aplicați la băncile române vor fi cel puțin 600—800 și totuși nici 100 nu sunt membrii »Astrei«.

Meseriași vom avea barem vr'o 1000—1500 și dintre aceștia nici 20 nu sunt înscrși la »Astra«.

Bănci bine situate avem vr'o 100 și 50 mai mici, dintre cari nici chiar 50 nu sunt trecute în lista membrilor.

Despre celelalte clase sociale represintate la »Astra« nu mai amintesc, fiindcă sunt mai mici la număr, apoi scopul meu nu este a face statistică, ci a spune factorilor competenți și tuturor românilor de bine, că e timpul suprem a da acțiunilor noastre culturale direcție nouă și corespunzătoare nu numai împrejurărilor actuale, ci și principiilor de azi.

E neapărat de lipsă adecă, ca să ținem cont de spiritul timpului și acomodat lui să dirigem busola acțiunilor din sinul și jurul »Astrei«.

Cu vr'o câțiva articoli scrși mai cu seamă din prilejul adunării generale, cu ținerea alor câteva conferințe sau reprezentații teatrale și cu editarea unui organ necorespunzător azi scopului n'o să putem ajunge în grabă la scopul măreț al »Astrei«.

Trebuie schimbat sistemul vechiu cu altul modern și dat alta direcție acțiunilor noastre culturale!

E neapărat de lipsă nainte de toate, ca să facem »Astra« cât se poate de cunoscută chiar și în cele mai inferioare pături ale poporului, fiindcă mulți sunt dintre ai noștri, cari nici de veste nu i-au auzit.

Munca aceasta însă nu se poate face numai prin ziarele noastre, ci prin acțiuni pornite din sânul comitetului central și dirijate direct la persoane.

Da, persoanele direct trebuie făcute atente asupra »Astrei« și să li-se deie ocazia a se înscrie.

În vederea acestor scopuri am înaintat pentru adunarea generală 10 propuneri, a căror intenție este a afla mijloacele necesare, cu cari în mod potrivit s'ar putea suresciti interesul publicului nostru pentru afacerile »Astrei«; a deștepta simțul de datorință națională și culturală în inima fiește cărui român; a trezi și desvoltă spiritul de asociare între noi și în fine a deschide teren cât se poate de larg activității a »Astrei«.

Toată suflarea românească — dela vlădică până la opincă — trebuie angajată la marea muncă culturală a »Astrei«!

Trebuie reamintit unora din clasa noastră cultă, că cu bănișori cu greu câștigați de bietul nostru țaran sau cu prescură românească, sau cu stipendii și alte ajutoare românești s'au cvalificat și și pânea de toate zilele tot în mijlocul poporului nostru o câștigă; deci datori sunt a se interesa de cultura țaranului.

Să nu ne jenăm a spune fiește căruia, că taxa de membru pentru »Astra« e numai o părțică mică din tributul de recunoștință, cu cari datori suntem poporului pentru imensele binefaceri primite dela el; iar a plăti acest tribut, e o datorie sfântă, care între toate împrejurările trebuie împlinită.

Bogatul și săracul deschidă și dar punga și — după cum il va trage inima și-i va permite mâna — să depună obolul său pe altarul culturii naționale, până când încă nu e prea târziu!

Cu mâinile în sin nu mai putem stă azi, când orizontul e întunecat de nori grei, cari în sinul lor ascund trăsnete și fulgere pentru cultura națională și e o chestie numai de timp, ca să se descarce cu o furie nebună asupra ei.

Să nu uităm, că se svonește despre sufragiul — poreclit și universal îmbrăcat în cojocul pocit și anume pentru noi strimt croit — al pluralității. Acul pentru acest cojoc il putem afla numai între armele culturii poporului nostru.

Indolența noastră în privința culturii se poate răsbună numai în viitor.

Știm dar cu toții, că țaranului nostru i-se pune cu sila în mână o monedă străină de comunicație spirituală cu alții. Primească-o — dacă așa i-a dictat soarta, dar să ne îngrijim de cu vreme și de fel să nu permitem, ca spoiala cutărei culturii străine să între prin porii păreților în casa țaranului nostru și să-i infecteze atmosfera. Casele infectate prin baccilele culturii străine în razele soarelui dădător de viață culturii naționale să le desinfecțăm și cât se poate de radical!

Ca să putem face aceasta cu succesul dorit, e neapărat de lipsă înainte de toate ca să ne înrolăm toți — femei și bărbați — în șirurile membrilor Astrei și să îndemnăm la asta și pe alții, precum să înfluințăm, ca toate celelalte instituțiuni de ale noastre — mai cu seamă băncile, comunele bisericesti și cele politice, unde suntem în majoritate — să se înscrie ca membrii la Astra.

Privească fiecare român de bine datorință sfântă, ca să fie membru al »Astrei« și să fie convins, că despre noi, bunul și blândul nostru popor cu dreptate se poate zice: sine »Astra« non est ad astra.

Viena, 22 Iulie (4 August) 1908.

Dr. Lazar Popovici, medic și membru pe viață al »Astrei«.

Românii din Macedonia

— Indrumare nouă. —

Imprejurările nouă, impun îndrumări noi în viața noastră. Prin acordarea constituției pe baze egale, chestiunea aromânească se pune pe un nou plan.

Cea mai mare parte din revendicările noastre se aștepta până acum dela înțelegerea mai mult sau mai puțin energică a mâinii, se va obține de aci înainte de toate, prin pus în poziție de a-și exprima liberă voință.

Chestiunea religioasă ca și suprimarea telor neajunsuri și greutăți, ce se expun în calea expansiunii noastre culturale din cauza situației legale inferioare în care ne găsim față de celelalte naționalități, se va rezolvi pe un nou plan.

Mișcarea noastră, pe lângă latura sa culturală, câștigă și una politică cu mult mai primitivă să i dea o bază cu totul nouă.

Grație drepturilor politice poporul nostru de tr'o masă indiferentă pasivă asupra căruia se deau lupte de către diferitele propagande străine și l atrage în clientela lor, este pus în calea a deveni o masă activă, care să-și singura cuvântul în viitorul parlament al țării.

Cu chipul acesta întregul centru de gravitație al mișcării se va deplasa.

Pentru a întreține până ac m mișcarea noastră națională, avem în primul rând nevoie de voința țării Românești și de simpatia și sprijinul opiniei publice streine.

De aceea organele noastre de presă și activitatea noastră publicistică se rezumă la cele două puncte.

1. Luminarea celor din țară asupra situației noastre din fiecare moment, pentru a face intervențiile cuvenite și a lua măsurile adecvate și eficace în deplină cunoștință de cauză și în lumurirea lor asupra activității fruntașilor noștri care se impuneau de aci înainte și face la timpul oportun observațiile cuvenite spre a i revoca în cazul necesar.

2. Luminarea opiniei străine asupra cauzei noastre, asupra persecuțiilor și răim și a legitimității pretențiilor noastre a sprijini la timp revendicările noastre.

Prin noua schimbare ce s'a urmat în aceste puncte cad pe al doilea plan.

Necesitatea care va prima este aceea de a găti poporul în vederea unei lupte politice științifice.

Poporul odată conștient de naționalitate și având putința de a-și manifesta liber voința și va obține singur toate drepturile ce i se cuvin.

Prin aceasta nu zicem că ne putem de ajutorul țării mame și de buna-voință a Europei. Spunem numai că de marea parte a poporului devine în cea mai mare măsură până pe soarta sa și că în al doilea rând această soartă va atârna de acțiunea noastră în București și de opinia europeană.

Așa fiind obiectul principal al sforțării noastre trebuie să fie educația culturală și politică a poporului.

Lată de ce am zis că centrul de gravitație al acțiunii noastre se stabilește definitiv la București.

Sanatorul și hidroterapia

Doctorulul RÁCZ ÖDÖN

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

Telefon 639.

Deschis în decursul anului întreg pentru bolnavi interni și externi.

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbon, de etină și minerale. Tratament cu aer cald, dufuri de aburi, cură de nămol de Pöstyén. Băi de nămol de Franzbad, cu nămol original. Impachetări cu nămol. Inhalajuni. Masaje cu vibrații. Cură de slăbire și îngrășare. Să recomandă la: nervositate, istovire de orice fel, afecțiuni de stomac, intestine, ioimă, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară. Rezultate excelente.

Supraveghera permanentă medicală; prețuri în PENSIUNE (locuință și alimentare) pe zi 3—5—10.

Cu plăcere ofere prospecte și lam.

Dr. RÁCZ ÖDÖN

— proprietarul și conducătorul institutului.

Asociația la Șimleu.

Asociația va înfige flamura limbii noastre pe pământul Sălajului. mai mult decât despre ori care alt se poate spune că Sălajul este o pu- metereză a românismului.

zată la hotarele românismului, comita- lesta este ca un fort avansat și inex- bil care în zidurile zimțate ale mun- și dealurilor săi închide o oaste com- de peste 150 mii de suflete româ- privind cu mândrie și sfidare spre cuprins de vrăjmași care se deschide și înainte.

lucru ciudat, de-asupra acestui ba- creat de natură, până acuma nu flu- stindardul conștiinței noastre culturale echile steaguri puse pe vremuri erau pătate și șterse de ploii, ciuruite de te, bătute și smulse de vijeliile ce se mai grele și bântuiesc mai cumplite mile slobode decât văile apărute.

ntu aceea adunarea Asociației la eu e o recucerire, e o întărire din nou ui punct care dela natură a fost întărit care nu a fost ocupat definitiv prin ea noastră.

acă vom căuta bine, vom vedea că acest de recucerire nu este singurul în viața tră. În definitiv, toate punctele noastre azim de azi au trebuit să fie recucerite. ărnicia ei îmbelsugată, natura bună și e, ne-a înzestrat cu puteri firești uriașe, dat bogății ce stărnesc pisme și pof- altor neamuri, bogăția numărului și rea locurilor, istețimea minții și vîn- notzistenței.

Supra acestei temelii largi și solide, suntem chemați să ridicăm clădirea u- vieții naționale bogate și proprii. Sun- chemați de a ocupa locurile, metere- creiate nouă de natură și în definitiv e opintirile noastre politice și culturale educ la munca aceasta.

Asociația are menirea de a face în pri- a culturală munca asta. Adunarea ei erală la Șimleu va fi un nou popas în a ei de recucerire și ocupare a terito- ei legitim destinat prin natură. Măine vor întâlni la Șimleu români din toate urile românismului din țara noastră. Va mare înfrățire și contopire a sufletelor acelaș gând și în acelaș ideal.

entru sălăjeni va rezulta o premenire ntărire a sentimentelor lor românești, a gostei lor de neam și de limbă. Aduna- asta fi va lăsa mai solidari, mai ener- și mai doritori de cultură românească. rămâne ca o înviorare în sufletele lor u îndemnuri îndoite ei se vor așterne marea muncă de trezire culturală a po- ului nostru.

entru aceea serbarea pregătită de sălă- j, jertfele aduse de ei, toată munca de- a de ei întru izbânda serbărilor va fi în dul întâi o jertfă adusă pentru sine în- și ei vor culege roadele străduințelor use.

ar părea că evoluțiunea Asociației a t o îndrumare nefirească. În loc de- ate de jos în sus, ea a crescut de sus os. Cățiva intelectuali entuziaști au che- o la viață pe atunci când poporul nu oștea încă nevoile de cultură pe cari azi ciația le slujește. Printr'o creștere înceată organică însă, Asociația s'a întins necon-

tenit asupra tuturor românilor. Ar fi greșit să așteptăm ca ea să crească dintr'odată și în mod năprasnic. Ca orice organism ea nu poate să crească decât încet, în mod orga- nic, cucerindu-și pas cu pas terenul.

Rând pe rând vedem cum o acțiune după alta devine activă și începe o viață proprie din puterile ei. În Șimleu s'a cucerit un nou vast teren de muncă. Deși până acuma sec- ționea aparținea celor mai harnice din sec- ționi, totuși avem sentimentul că abia acum începe adevărata muncă culturală.

Asociațiunea se întinde neconținut, ogo- rind și trăgând brasda muncii ei culturale prin tot mai mult țărîm părăginit.

Dintr'o sămânță neînsemnată, aruncată într'un noroc, copacul Asociației a crescut tot mai mult, însdrăvenindu-se, întinzându-și ramurile, îndesându-și umbra și cuprinzând tot pământul românesc din țara noastră.

Când Asociația va fi crescut cuprinzând pe toți românii, primind și împărțind viața românească culturală, împuternicind limba românească și duhul românesc în țara no- stră, atunci avem sentimentul că izbânda ei e o izbândă mai mult, e în acelaș timp o izbândă politică.

Trimetem salutul nostru de înfrățire și îmbărbătare tuturor fraților adunați mâine la Șimleu, dorindu-le ca zilele acestea să le fie o sărbătoare frumoasă și înălțătoare, curată senină și rodnică în munca lor spre izbânda definitivă a culturii noastre!

Prima adunare poporală. *Precum suntem informați, seria de adunări popo- rale, făgăduită de deputați, se va deschide Duminecă la 9 August în Ileanda-mare prin președintele clubului deputaților dl T. Mi- hali. La aceasta adunare va participa și de- putatul dl Aurel Vlad. În cerc precum aflăm se fac mari pregătiri pentru primirea de- putaților.*

Fiind aceasta prima adunare, care oferă prilej de a se rosti întâi președintelui clu- bului, ea ține cu drept cuvânt cont la o in- teresare generată a cercurilor noastre poli- tice.

Consiliul ministerial. Consiliul mini- sterial a fost continuat și terminat ieri. În ședința de ieri, spune comunicatul semiofi- cios, guvernul s'a ocupat mai ales cu *pro- iectul reformei electorale* și cu *budgetul anului viitor*. Contele Andrássy a expus pe larg *proiectul asupra căruia guvernul este îndeplin acord*. Ministrul președinte We- kerle va merge azi la Ischl și va fi primit mâine Joi în audiență.

Alegerea din Királyhelmeçz. În cercul vacant Király- helmeçz a fost ales în unanimitate independistul Sennyei Miklos.

Amenințări oficioase la adresa sâr- bilor. Într'un articol vădit inspirat »B. H.« acuză pe sârbi de duplicitate la alegerea de patriarh. Ziarul guvernului spune că sârbi ar fi trezit aparența că vor alege pe Bog- danovici prin faptul că nu au ținut nici o întrunire de candidare înainte de alegere. Acuză pe urmă pe radicali că ar fi primit instrucții *dintr'un loc secret* ca să aleagă pe Zmeianovici. Aceasta după organul im- perialist ar fi fost *duplicitatea sârbilor (!??)* Dar credem că ei nu și-au realizat scopul, urmează numitul ziar, *M. Sa nu va întârî*

pe Zmeianovici și partidul radical va primi la inzulă gravă adusă poporului unguresc și reprezentantului puterii de stat, un răs- puns demn și surprinzător, poate chiar Sâmbdta viitoare.

Bieții sârbi se vor întreba speriați ce au greșit guvernului afară de faptul că și-au exercitat un drept garantat prin lege?

Căci înțelegeți că ei nu au dreptul decât de-a fi de vină, ori cât de mult ar avea dreptate iar guvernul are dreptul de-a fi tot el de către pădure.

Cursurile de vară din Văleni.

— Istoria bisericii române. —

În altele două lecții consecutive dl Dobrescu arată dezvoltarea și istoria creștinismului în Da- cia în veacurile ce au urmat după căderea im- perului hunic până la începutul veacului al X-lea și constată următoarele momente mai însem- nate:

Stăpânirea gepizilor, care a înlocuit până pe la 566 pe a hunilor, nu a împiedecat desvolta- rea creștinismului la străbunii noștri, căci ge- pizii nu s'au așezat de-adreptul în mijlocul lor, ei fiind un fel de »foederați« ai imperiului ro- man, nici nu au oprit contactul viu dintre ținu- turile dela sudul și nordul Dunării, iar la sudul Dunării creștinismul a devenit tot mai puternic, după cum dovedesc aceasta nouăle episcopii în- ființate acolo.

Creștinismul străbunii r noștri, în acele vre- muri a atârnat bisericeste de episcopul din Roma, și Iustinian a făcut numai o zădarnică încercare de a întemeia în anul 535, o episcopie indepen- dentă, în »Iustiniana prima« (în Serbia de astăzi), căci după zece ani, se recunoaște din nou su- premația episcopului din Roma.

După 566 se fac stăpâni avarii peste ținuturile gepizilor. Cu avarii ies la iveală și slavii, cari se așează statornic în mijlocul străbunilor noștri. Creștinismul continuă a se desvolta și a se răs- răspândi în Dacia Traiană prin captivi strămutați de aceste popoare dela sudul la nordul Dunării — cel puțin așa ne spune »Viața Sf. Dumitru«, scrisă în veacul al IX-lea, despre întâmplările din veacul al VII-lea, când slavii și avarii au dus la nordul Dunării multă poporație romană, care și-a păstrat daunele romane și a înmulțit neamul creștinesc.

Acelaș eveniment îl pomeneste și un preot din veacul al XII-lea, precum și cea mai veche cro- nică a Țării-Românești: în aceasta din urmă se începe istoria țării, de când au descălecat »pravos- slavnicii creștini« despărțindu-se de români și pribegind spre miază-noapte.

Din cele amintite rezultă că biserica străbuni- lor noștri în veacul al VII-lea își avea acum orga- nizația sa, cu limba latină vulgară ca limbă a cultului, cu preoți cari se rugau în biserică, ținând serbători, botezând, cununând, îngropând morții în cimitire și exprimând toate aceste noțiuni fun- damentale cu cuvinte de origine română ce există și astăzi în limba românească.

Pe urmă se ivesc bulgarii, cari, plecând din Sudul Basarabiei, pradă Imperiul bizantin, unde în secolul al VII-lea se pierde caracterul roman, apoi se așează în Moesia, la 679, și se slavisează de slavii superiori lor în cultură. Fiind bulgarii păgâni, statul lor înseamnă ruperea legăturii dintre imperiul bizantin și străbunii noștri dela Nordul Dunării. Mai târziu dupăce Carol-cel-Mare în- frânge puterea avarilor, bulgarii își întind stăpâ- nirea lor și asupra strămoșilor noștri dela Nordul Dunării până la Tisa și influențează asupra lor și în cele religioase. Bulgarii, fiind încunjurați din toate părțile de creștini, la urmă se creștinează și ei, la porunca țarului lor Bogoris, în anul 864, primind învățăturile creștine în forma bizantină grecească. Tot acel Bogoris sau Boris dorește să așeze și un patriarh în țara sa, cu aprobarea și învoirea episcopului din Roma, sau a patriarhului din Constantinopol. După multe frământări, bul- garii se supun bisericeste patriarhiei din Con- stantinopol, deși unii admit că o supunere față de episcopul din Roma ar fi avut, nu numai asupra bulgarilor, ci, prin ei, și asupra românilor o influență mult mai bună și mai însemnată în lupta lor pentru existență.

Făcându-se bulgarii creștini și supunând poliți-cește și pe străbunii noștri; dela Nordul Dunării, i-a silit pe aceștia să primească și organizația lor bisericească, cu limba slavonă ca limbă a cultului. Această limbă bulgarii au primit o în locul limbii grecești, după venirea ucenicilor la Ciril și Metodiu din Moravia, cari ucenici modifică și com-pletează alfabetul glagolitic cu semne grafice pen-tru toate sunetele din limba slavă, numindu-l alfabet cirilic în onoarea lui Ciril.

Deci, dela sfârșitul veacului al IX-lea sau dela începutul veacului al X-lea străbunii noștri au auzit în biserică o limbă pe care ei n'o înțelegeau, care însă li-s'a impus cu forța și, odată impusă fiind, a lăsat urme până astăzi în terminologia bisericească referitoare, nu la noțiunile funda-mentale, pe care biserică noastră le cunoaște încă din epoca română, ci la forma de organizație exterioară, la cult mai ales, d. e. vlădică, duhovnic, mirear, strană, stăreț, moaște, prohod ș. a.

În lecția următoare s'a arătat legătura români-lor cu ierarhia bulgărească.

(Neamul Românesc).

I. P.

Din România.

Aniversarea nașterii împăratului Fran-cisc Iosif. Colonia austriacă din capitală se pregătește a serba cu mare pompă, aniversarea a 78-a a nașterii împăratului Francisc Iosif, care va fi la 5 (18) August.

Cu această ocazie colonia austriacă va serba și jubileul de 60 ani de domnie a împăratului.

Pe lângă banchet se va da și o mare serbare publică, se vor face oarecari fundațiuni culturale și de binefacere și se va da un mare festival.

Se zice că colonia maghiară se va abține dela aceste serbări.

*

Reluarea audiențelor la Castelul Peleş. La castelul regal Peleş s'au reluat audiențele, sănătatea A. S. Regelui fiind din nou satisfăcă-toare.

*

Inaugurarea laboratorului de bacterio-logie din Galați. Ieri s'a inaugurat noul labo-ratoriu de igienă, bacteriologie și chimie, din Galați.

Dr. Mezi ceseu, directorul laboratorului, a ținut cuvântarea de deschidere.

D-sa a arătat că acesta este întâiul laborator, de acest fel, înființat în provincie, unde se simte și mai adânc nevoie de a se controla alimentele falsificate; a spus că, pentru sănătatea publică ei va avea o utilitate neprețuită și a mulțumit celorce au luptat ca să aducă la îndeplinire fru-moasa idee pe care o urmărea de mult.

Dr. Sion, inspector sanitar, răspunzând, a arătat că d-sa s'a trudit de 12 ani până să vadă în sfârșit înființat acest laboratoriu, a cărui în-semnătate, în cercetările medicale, este netăgă-duită.

D-sa și-a exprimat bucuria că orașul Galați a ajuns să aibă, ca și Bucureștii și Craiova, o ase-menea instituție și a urat izbândă bună pentru reușita frumosului scop urmărit.

Docențele la facultatea de drept. Potrivit regulamentului pentru numirea docenților, agre-gaților și profesorilor universitari, ministerul pu-blică examene de abilitare la docență în specia-litățile mai jos arătate, la facultatea de drept din București:

- docență pentru dreptul roman;
- > > > civil;
- > > > penal;
- > > > public;
- > > > economia politică;
- docență pentru dreptul internațional public și privat;
- docență pentru dreptul comercial.

Examenele vor începe în ziua de 15 Ianuarie 1909, orele 9 dimineața, în localul facultății de drept din București.

Candidații vor înainta decanatului zisei facul-tăți până cel mai târziu cu 15 zile libere înainte de data fixată pentru ținerea examenelor, actele și documentele cerute de art. 4 din sus zisul regulament și anume:

a) Cererea prin care se va arăta specialitatea pentru care doresc să se abiliteze;

b) Diploma de doctor, precum și un memo-riu detaliat asupra studiilor făcute, școlile și in-stituțiunile în cari s'au făcut și asupra lucrărilor științifice;

c) Deosebit vor înainta un număr suficient de exemplare din scrierile lor tipărite, și în special din lucrarea originală asupra materiei asupra că-reia se trece examenul, cerută de art. 12, alin. a din regulament și care în nici un caz nu se poate înlocui prin dizertațiunea cu care candida-tul și-a dobândit titlul de doctor.

Cererea nu va fi primită dacă nu va fi înso-țită de actele enumerate mai sus, sau dacă di-ploma nu va fi în regulă, sau nu va fi fost echi-valată.

Când dații au drept de apel în minister.

Dela frați.

Starea culturală în Basarabia. A apărut „Anuarul Basarabiei“ pe anul 1905 în care gă-sim multe cifre foarte interesante, din cari re-producem cele mai de jos:

Populațiunea orașelor în 1905 a fost:

Benderi	— — — —	35.000	locuitori
Izmail	— — — —	27.000	"
Soroca	— — — —	17.000	"
Hotin	— — — —	20.000	"
Acherman	— — — —	20.000	"
Orhei	— — — —	14.000	"
Chișinău	— — — —	113.000	"
Bălți	— — — —	19.000	"

Primele patru orașe au câte o bibliotecă și câte o sală de lectură. Achermanul are o sin-gură bibliotecă, Orheiul 2 biblioteci, și o sală de lectură; Chișinăul 4 biblioteci și 2 săli de lec-tură, iar Bălți 7 biblioteci.

Bibliotecile în cursul anului a fost vizitate:

In Benderi	de	7.200	persoane
" Izmail	de	8.183	"
" Soroca	"	600	"
" Hotin	"	600	"
" Acherman	"	350	"
" Orhei	"	7.000	"
" Chișinău	"	7.200	"
" Bălți	"	3.500	"

Situația județelor (fără capitale) a fost urmă-toarea:

Acherman are	282.000	suflete	și 2 bibl.
Benderi	" 193.000	"	" — "
Orhei	" 235.000	"	" 2 "
Bălți	" 223.000	"	" 1 "
Soroca	" 235.000	"	" 1 "
Izmail	" 213.000	"	" 3 "
Hotin	" 332.000	"	" 6 "
Chișinău	" 198.000	"	" 8 "

Populațiunea toată a Basarabiei a fost în 1905 de 2.253.009 suflete; numărul bibliotecilor și să-lilor de lectură a fost de 48, cari au fost vizitate de 45.804 persoane.

După numărul analfabeților din orașe, Basara-bia ocupă ultimul loc în imperiu, căci populația orășană are 67.2 la sută analfabeți și penultimul după procentul analfabeților în general 84.4 la sută din populația Basarabiei.

Nu mai guberniile Podolia și Astrahan au un procent așa de mare de analfabeți (câte 84.3 la sută).

Procentul mai mare al analfabeților cade pe țigani și moldoveni. Vin apoi națiunile slave: ruteni, muscali, bulgari. Apoi urmează coloniștii germani... armeni.

Din Bucovina.

O importantă rezoluțiune adusă de comitetul național. Luni 27 Iulie comi-tetul central al partidului național a ținut o conferință intimă în care s'a adus o hotărîre importantă privitoare la atitudinea politică a partidului. Oratorii au fost toți de acord că partidul național iese legat prin interese comune de partidul creștin-social în fruntea căruia se află primarul Vie-nei dl Lueger, marele filo-român. S'a sub-liniat mai cu seamă marea primejdie pe care

o prezintă jidanii pentru poporul Tip atât la sate cât și la orașe și în ca-strație pe care au corupt-o cu desist a

La conferință au luat cuvântul impu-se Stefan Saghin, profesor universitar, i. dintelul partidului, făcând o dare de despre activitatea partidului. Au impo-cuvântul dl profesor Grigore Ha. Gen Iorgu Toma Dorimodont Popovici. man rostit o lungă cuvântare arătând ne-tea alianței cu partidul creștin-soc Lazar Grigorovici. Vespasian Grig Bodnărescu, deputatul Isopescul. e și alții.

Comitetul central al partidului națio-mân din Bucovina, întrunit în ședința azi Luni, în 27 Iulie 1908 în palatul din Cernăuți decide:

I. De a ratifica inaugurarea alianței partidul național român cu partidul social german din Viena, acceptând pe economic al nunitului partid, rezen-deplină libertate de acțiune în toate a-naționale și confesionale.

II. Consimțește pe deplin cu lupta lui creștin-social, începută contra corup-tară și hotărăște a se alipi sub toate sa-țiunile în această luptă, întrucât Ru-dreaptă, stând gata a combate fără en-raul ce se revarsă asupra poporului și vină el din orice parte

III. Decide în principiu, că este pen-rea întreg poporului român din Bucov-obligă pe comitetul executiv al partidei național, de a lua măsurile necesare potri-inaugura o astfel de unire, care să asurica-dependența deplină a partidului nostru.

Evenimentele din Turc

Turcia are pe fiecare zi alt guvern. tofoliile își schimbă posesorii după ca-țiile mulțimii teroriste. Starea aceasta-po toate semnele caracteristice unei sta-voluționare, pe care sultanul ori nu-suprimă, ori o sutenează dinadins, a o putea exploata mai în urmă. Fie-acesta, fie celalalt situația este de o-foarte îngrijorătoare. În Constantinop-crează pe întrecute influențele extermoan-tru a înriuri fiecare în favorul său ită-șurarea evenimentelor.

Rolul femeilor în Turc

Constantinopole, 2 Aug. Se constată de-toată lumea, că lupta pentru libertate a fi-parată în cea mai mare parte de femeile-cari posedă cultură aproape europeană. ma

Noul cabinet turc

Constantinopole, 3 August. Iată o parție-tificare oficială a reconstituirii cabinetulu-blicată de ziarele de ieri: Abdurhamar no-Oru-numit ministru-șef, ci ministru-șef, tofoliu; Hasan-Fehmi, ministru de justiție, Akif șeful armamentelor militare, ministru-terne; Mehmed Alisub-secretar la marele ministru al vacurilor; Ziverbey numit-rând rămâne ministru în comisiunea fin-macedoneană, a fost numit ministrul poș-telegrafelor; Said-pașa rămâne mare vizit

Din străinătate.

Mișcarea grevistă din Franța. Par-tualmente sunt arestați șapte militanți ag-pentru alți trei s'au dat mandate.

— O sută cincizeci de secretari ai sin-pus lor reuniți la bursa Muncii au declarat ce-dmăsurile au fost luate pentru încetarea ind-general a tuturor corporațiilor Luni dim-Sindicatul general al presei tipografice a fine în mod irevocabil suspendarea muncii de necă seara până Luni. Federațiunea mar-lor din serviciile municipale din Paris au-mit un blam pentru guvern.

Tipografii au votat greva pentru mâne; că ziarele nu vor putea să apară. Partidul list a publicat un manifest violent în con-mpușătorilor de Joi și arestările făcute se afirmă solidaritatea cu victimele și de- i.

portarea unor generali. Constantin Generalii Teki Pașa, Cerkez Mehmed Pașa nan Pașa, au fost deportați.

De peste săptămână.

Sosirea Principesei moștenie în Viena. O telegramă din Viena stăcă principesa moștenitoare Maria România, împreună cu principele Carol a principesa Elisabeta, au sosit Luni amiazi și au descins la hotel Krantz.

Hirotonire. P. S. Sa Episcopul I. I. va hirotoni mâine pe absolventul de teolo- antelimon Ardeleanu de diaco.

Prigonirea slovacilor. Pentru pretinsă să adusă steagului unguresc, doi slo- Rudolf Cipka și Iosef Djaniska au fost dți în Tisolt la reclusiune de câte 13 și câte 10 cor. amendă.

Părintele Hlinka întemeietorul ei noi religii. Prigonirea nebună otriva slovacilor pornită și ajutată de bica romano-catolică își aduce roadele. horul atât de blând și de religios al slo- lor se clatină în credința sa către bise- Părintele Hlinka primește în închisoarea Seghedin nenumărate scrisori și apeluri de un mare număr de slovaci, in- toți să se puie în fruntea unei cap pentru desfacere dela biserica Ro- sasă în slujba șovinismului maghiari- S'au ținut și mai multe adunări de or în cari mai mulți preoți au agitat tru ideia de a se înființa o biserică nouă etul celei anglicane.

Părintele Hlinka e socotit de toți, ca fiind soana cea mai nimerită de a implini a- tătă mare menire de reformator religios. nka însuși nu a avut prilej de a se rostii ora acestei idei, dar prietenii lui susțin el nu ar fi indispus să primească această uce de apostol al poporului său.

Mișcarea cea nouă înfățișează o primej- mare pentru biserica romano-catolică, drucă ea nu a știut să se pătrundă de vărâtele interese ale poporului păstorit ea și este sigur că la un semn dat tot orul slovac ar urmă pe apostolul-martir nka, care lămurit în suferință și transfuratur focal luptei ar avră un ascendent uriaș pra poporului său.

Unde a fost deputatul? În che- sârbărilor de Duminecă din Siria ni-se comunică, că a făcut o penibilă im- ie acolo absentarea deputatului cercului acele serbări. Eră opinie generală, el nu trebuia să lipsescă dela o manife- e românească ce se făcea în cercul său, ndicat chiar ca dânsul să-l salute cel dintâi Episcop. Se evită poate astfel spectacolul pus de dureros la care au fost martori. e de popor: să audă pe Arhierul lor nd în limbi străine...

Congresul presel. La 10 Sept. st. n. se ține la Berlin congresul internațional al ei. omitetul „Sindicatului ziaristilor“ din Româ- a delegat pe d nii Ion Procopiu, președintele

sindicatului, și Al. Rubin, membru să reprezinte sindicatul la acest congres.

Alegere de preot. În comuna Überland (Iberlont) de lângă Timișoara a fost ales preot, actualul învățător și teolog absolut dl Constantin Mica.

Un subofițer volnic. O companie a re- gimentului de cavalerie, care tocmai acum își face manevrele în jurul Lipovei, având a trece mai departe prin comuna Șistar veț, prin un sub- ofițer s'a pus în conțelegere cu antistia comu- nală din Șistaroveț pentru câțiva cai de ajutorare. Subofițerul a telefonat primarului pentru 11 cai. Ajunși ostașii în sat, primarul li-a pus la dispo- ziție caii ceruți. Ofițerul acum a pretins 15 cai. Primarul n'a avut alții. Atunci subofițerul s'a fă- cut volnic și luând ostași cu sine a luat cu pu- tera doi cai dela un om din arie lăsându-l să triere numai cu doi, iar alți doi a scos dela un altul din grajd Primarul numai cu greu a putut liniști oamenii revoltați, asigurându-i că v. cere satisfacție pe calea subprefecturei, ce a și făc. t.

Repausul Duminical. În ministerul de comerț s'a terminat proiectul referitor la re- pausul duminical. Prin proiectul de față se mo- difică art. 13 din 1891, în mai multe direcțiuni. Proiectul s'a trimis cercurilor competente spre desbatere. Reuniunile comerciale și industriale, interesate în cauză, vor supune proiectul la mari discuții. Va trece deci prin câteva metamorfoze, până va putea fi prezentat dietei.

Duel între un prefect și un deputat. Intre prefectul de Hont, *Lits Gyula* și deputatul *Polonyi Dezső*, fiul vestitului *Polonyi* a avut loc Duminecă după-ameazi un duel, în care soarta a decis drept: prefectul s'a ales cu grave răni la cap și la braț. Acesta, un bătrân scârbos își per- mise adevă necuviințe în stațiunea balneară Vih- nye față de tinăra soție a deputatului.

Khedivul în Ungaria. Din Viena se anunță că vice-regele Egiptului, khedivul, e în drum către Ungaria, unde va întreprinde mai multe excursii pe Dunăre.

Zăpadă în August. Carpații din nordul țării sunt acoperiți de zăpadă pe toată întinderea comitatelor Turocz și Lipto.

Administrațiunea revistei „Păstorul Sufletesc“ aduce la cunoștința on. cler, că din pricina multelor ocupațiuni grele și neamăna- vere, împreunate cu sărbătorile „Astrei“, numă- rul 8 pe luna August se va putea trimite numai mai târziu și deodată își cere scuzele, în firma speranță, că Ven. cler — apreciind pedecile — va trece cu vederea această mică neregularitate.

Nefericire la căle ferate. Din Caran- sebeș se vestește că trenul Nr. 61, între stațiu- nile Caransebeș și Ias a deraiat. Douăzeci și patru vagoane s'au nimicit total. Mașinistul și fochistul au fost omorți, iar alții greu răniți!

Locuitorii din Budapesta. Acum a apăr- rut raportul statisticeii din Budapesta din care se constată, că capitala țării noastre are de tot 812.728 locuitori. În decursul unui an a crescut în spor cu mai bine de 10 mii. Iar dela începutul anului e. au fost 4570 cununii, sau născut 12.723 vii, și 422 morți; au murit 9632. Plusul mai mare cade pe imigrați.

Săpături interesante. Se anunță din Viena că cu prilejul unor săpături făcute la gara Ebers- dorff s'a găsit un număr foarte mare de monede de aur și argint de pe timpul regelui Ladislau Posthumul, al Ungariei.

Orașul Viena în cifre. Statistica orașu- lui Viena pe 1907. conține următoarele date foarte interesante: teritorul orașului face 27.308 hectare. Datoria orașului cu finea anului 1906 trece peste suma de 1374 milioane cor. Numărul locuitorilor cu finea anului 1907 face 1.999.912. Din aceștia ovrei 146.926. Oficianți în serviciul orașului sunt 8950 cari trag o leafă anuală de cor. 15,455 (00 piațele și stradele dau cifra de 2648 pe un teritor de 14 milioane □ m. din cari

jumătate sunt încă nepardosite cu peatră. Are 198 parcuri și șosele de plimbare; 80 stație 86 stație de caracter religios, 39 fântâni cu apă săritoare. Circulația persoanelor o desfac 997 birje cu 2 cai, 1763 cu 1 cal, 1114 trăsură fără număr și 374 diferite omnibuse. — Dar autobuse ca Aradul și Parisul tot n'are nici Viena?

Mare nenorocire de mine. În minele de aur dela *Musir* (comit. Hunedoara) s'a în- tîmplat o nouă nenorocire. O ocnă s'a surpat și șase muncitori au fost îngropați. Cu multă greutate s'a isbutit să fie desgropați, cinci din ei grav răniți, dar al al șaselea eră mort. Cinci copii îl deplâng pe al mort.

Necrolog. Ni-se anunță moartea dnei *Su- suna Dimitrescu* preteasă în Dumbravița, întâm- plată ieri în vârstă de 83 ani. Inmormântarea se va face azi, Miercuri în cimitirul gr.-or. din Dum- bravița.

Succesul contelui Zeppelin. După două săptămâni dedicate nu odihnei ci reparațiilor, ieri în 4 l. c. des de dimineață contele Zeppelin a plecat din Friedrichshafen la Strassburg și Mainz cu aerostatul său. Scopul lui e de-a face un drum neîntrerupt de 24 de ore pentru a a- tinge cel dintâi acest record. Cu toate acestea intenția nu a reușit deplin, căci după prânz la orele 6 contele a trebuit să debarce la Oppen- hein din pricina unui mic caz la mașină. Po- pasul său a fost însă scurt și nu reduce mult suc- cesul contelui care a trecut dela Friedrichshafen pela Mülhausen, Cohnar, Strassburg Speyer, Drmstadt și Mainz de unde se întoarce.

Pretutindeni aerostatul Zeppelin a fost primit cu un entuziasm fără margini. Poporația orașe- lor îl primea cu steaguri și în treascuri sărbăto- rind această mare isbândă a geniului german men- nit să revoluționeze tehnica modernă.

Aurul în România. Există în România aluviuni destul de bogate în aur pentru a le putea exploata.

După *Curierul Financiar* un proprietar din jud. Dâmbovița după un șir de explorații, ar fi cerut ministrului industriei și de comerț conce- siunea exploatării pe teritorul comunei *Dameana* din acel județ, pe un perimetru de 600 de hec- ctare de aluviuni, aparținând statului și cari ar fi aurifere.

Campania contra lui Tolstoi. În Rusia începe să se observe o luptă strașnică, pe care o pornesc reacționarii ruși împotriva lui Tolstoi, cu prilejul jubileului de 80 de ani al acestuia. Preo- ții stau în capul acestei mișcări reacționare. Mi- tropolitul din Moscva, Vladimir, șeful noii miș- cări reacționare, a luat conducerea agitațiunei împotriva lui Tolstoi și pregătește pe membrii ligei poporului rus, spunându-le, că jubileul lui Tolstoi nu trebuie să aibă loc, cu nici un preț. Guvernul a primit număroase petițiuni, prin cari se cere ca serbarea să fie interzisă. Acelaș lucru îl face mitropolitul Flavian din Kiew, în vreme ce cunoscutul preot Vustorcoff, fondatorul ligei poporului rus, a pornit într'o călătorie de pro- pagandă, pentru a pregăti o manifestațiune con- tra jubileului lui Tolstoi. Preotul miraculos din Kronstadt, celebrul popa Ioan a sărit deasemenea în ajutorul acestei campanii. Prietenii lui Tolstoi pregătesc o contra manifestație.

Al treilea centenar dela nașterea lui Milton autorul „Paradisului pierdut“ se va serba anul acesta, la 9 Decembrie. La Cambridge însă, înainte de timp englezii au sărbătorit acest centenar printr'un bauchet și o reprezentare a operei *Comus* la New Theatre, pe lângă cari s'a adaugat și o mică expozițiune de diferite ediții ale operelor și portrete de-ale lui Milton. Printre documentele expuse sunt demne de reținut: o prelucrare a „Paradisului pierdut“ în formă de tragedie, o edițiune alui Euripide alcătuită de Milton cu note în text, o ediție a paradisului în rusește, precum și diferite manuscrite de-ale poetului cari dovedesc îngrijirea cu care-și re- vedea scrierile.

Cu prilejul acestei sărbătoriri ziarele și revistele au ținut să aducă omagii memoriei nemuritorului poet orb.

— **Mari falsificări de bani în Spania.** În urma controlului prost al autorităților în Spania falsificarea banilor a luat proporții atât de mari, încât o parte covârșitoare din banii de argint

afășori în circulație sunt falși. Acuma camera a votat o lege prin care s'a hotărât demonetarea pezetelor spaniole. Dar aplicarea legii e mai anevoioasă decât se crede, că ei publicul ar suferi o pierdere uriașă, dacă banii s'ar retrage din circulație ca fără valoare.

Economie.

Recolta.

Ministrul de agricultură a publicat azi raportul său despre starea recoltei pe jumătatea a doua a lunii Iulie. Raportul este mai favorabil decât cele anterioare, înfățișând o recoltă superioară atât calitativ cât și cantitativ. A favorizat și vremea, ploaie a fost din abundență, care a îndreptat mul porumbul, sămănăturile și mai ales pășunea. Singur pentru cartofi ploaia a venit prea târziu. Cantitatea de pâna acum este evaluată: *Grâu* 38.07 milioane măși metrici față de 33.80 milioane măși metrici de an; *săcară* 11.66 milioane măși metrici, față de 10.69 de an; *orz* 11.73 milioane măși metrici, față de 13.63 de an; *ovăz* 9.93 milioane măși metrici față de 11.54 de an. Precum se vede din aceasta, cantitatea grâului este până acum mult mai mare decât cea de an, și rezultatul definitiv se pare că și în celelalte soiuri de grâne va putea însemna un plus în beneficiul anului acesta. Raportul mai amintește despre ravagiile ce pe alocurea, în părțile Transilvaniei mai ales, a făcut grindina în săptămânile din urmă. Viile sunt pretutindeni foarte frumoase.

Novela execuțională. Sancționarea novelei execuționale se va publica încurând. S'a redactat deja și ordinațiunea pentru punerea în aplicare a legii care se va publica cu ea deodată.

Târg pentru cal de lux. Societatea Agrarilor din Budapesta va aranja la 20—22 Septembrie al patruzecilea târg de lux, în Teatersal din Budapesta.

Felurimi.

Broasca și tigrul. — O legendă indiană. — O poveste spune că odată un rac s'a rămasit cu o vulpe că el o să ajungă mai repede ca ea din locul unde se aflau, când se întâlniseră, până la o clăie de fân ce se zărea departe de tot pe câmp. Vulpea primi rămășagul. Racul dete vulpei, în mărinișia lui, trei pași înainte și cum stătea îndărătul vulpei se acatã de coada acesteia, apoi dete semnalul de plecare. Vulpea o ia la fugă și ajunse repede la țintă. Acolo se întoarse și se uită de-alungul drumului să vadă unde a rămas racul, despre care era convinsă că rămăsese departe de tot înapoi. Dar în momentul ăla, racul se descleștă binișor de coada vulpei, și dându-se jos, strigă: »Bine, soro vulpe, abia acum sosiși?» Vulpea se întoarse și rămase incremenită de mirare. Văzî că racul o întrecuse cu trei pași și sosise mai de vreme de cât ea la țintă. Biata vulpe plecã rușinată, convinsă că racul e cu mult mai sprinten de picioare de cât ea.

Iată o altă poveste la fet din India. Istoria asta se petrece între o broască și un tigrul.

Un tigrul întâlnește într'o zi o broască și voi ș'o mănânce, fiindcă în viața lui nu măncase broaște și credea că trebuie să fie foarte gustoase. Broasca găci gândul tigrului și i zise:

«— Nu știi, că eu pot să sar mai tare de cât tine... Vrei să ne rămășim?»

Tigrul întrebă:

— Cum dracu poți să sari tu mai tare ca mine?

— Ce-ți pasă — răspuse broasca. Ia să'n-cercăm.

Ajunseră la un părau lat. Tigrul zise către broasca.

— Ia sări, să văd de spui adevărul, ori minți.

— Sari tu întâu — răspuse broasca.

Tigrul se învol, dar în clipa când dete să sară broasca se agăța de coada lui așa de tare că nu căzî în timpul săriturii.

Când ajunseră pe celalalt term, broasca se desfăcu încet de coada tigrului și căzî în iarbă. Când o văzî, tigrul se minună nespuse de mult și o întrebă: — Ce dracu mănânci tu de ai o torță așa de mare? — «Tigrii!» — strigă broasca deschizându și larg gura. Tigrul, speriat grozav. își vârî coada între picioare și o luă repede a fugă.

Penn și Carol II. Villiam Penn, colonizatorul Pensilvaniei, eră un quaker și ca atare socotit de toți. El spunea către fiecare »tu« și nu-și scoate nici odată pălăria de pe cap.

Într'o zi el fu primit în audiență de către Carol II, și firește nu și scoase pălăria. Atunci regele își luă pălăria jos înaintea lui Penn.

— »Te rog, Carol, zise Penn, pune-ți pălăria în cap!

— Nu, prietene, răspuse Carol II, în odăile regești numai unul are (după eticheta Curței), voie de a ține pălăria în cap. De astă dată fii tu acela

Absentul în Franța. Iată o statistică, care dă mult de gândit:

Londra, care numără peste 4 jum. milioane de locuitori, n'are decât 4.900 debite de alcool; New-York cu 3 jum. milioane locuitori are 10.900 de astfel de debite, iar Parisul cu cele două milioane și jum. ale sale, deține recordul cu mai mult de 33.000 debite.

Liga anti-alcoolică în Franța are cu ce se ocupa.

— **Cât costă dragostea unei princese.** Asta se vede dintr'un proces debătut decurând la tribunalul civil din Paris.

Acuzatul eră marchizul Vincenzo Florio din Palermo, un sportsman cunoscut, iar reclamantul un croitor, care prezentase un conto de peste 263.000 de fr., pe care-l făcuse la dânsul, în interval de doi ani, amanta marchizului o principesă rusă.

Contul fusese la început 430.000 de fr., sumă din care marchizul mai plătise ceva, nemai rămânând decât 263.000.

Dar în intervalul acesta, marchizul se despărțise de principesă și acum nu se mai simțea obligat să plătească conturile croitorului. Dar părerea asta nu eră împărtășită și de croitor, care a dat în judecată pe marchiz.

Tribunalul a cercetat cu de-amănuntul contul și și-a exprimat părerea că în adevăr aristocratul italian trebuie să plătească ceea ce a comandat soția lui, dar că unele cifre din cont sunt prea umflute.

Croitorul n'a avut ce face, s'a declarat învoit. A trebuit să scadă din socoteală și la urma urmei n'au mai rămas decât 87.000 de fr. pe cari marchizul a declarat că-i plătește.

BIBLIOGRAFIE.

În editura institutului de arte grafice, Carol Göbl, din București, a apărut numărul al II-lea al Buletinului Comisiunii Monumentelor Istorice.

Un comitet întrunit în persoanele d-lor I. Kallinderu, Gr. C. Tocilescu, Gr. Cerkez, N. Gabrielescu și P. Gârboviceanu, a hotărît publicarea trimestrială a unui buletin respunzând unei cerințe a legii pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice și contribuind în măsură putincioasă la progresul studiilor istorice, arhitectonice și artistice; astfel ca să rămăe pe viitor o arhivă de icoane cât mai credincioase, a

stărei în care se găsesc azi, monumentele rice, străbune.

În primul trimestru al anului acesta primul număr, cu un conținut foarte bogat, tănd despre mănăstirile vechi, Cozia și cu amănunțite note istorice și arhitectonice însoțite de ilustrații artistice.

Al II-lea număr, apărut de curând, e un și mai abundent conținut, descrie în amănuntele lucrărilor, mănăstirii Hurezi, trelor murale dela aceea mănăstire, și terei Chlincea și bisericii Stelea din Tareco

Ilustrațiile foarte credincios redade, de grafiile luate, sunt pe cât de artistice pe cât de interesante. Copiile pereților mănăstirii cu meșterii mănăstirii, Ispravnicii, familiilor, neamul boerilor Brâncoveni și Capsporesc interesul valorii numărului ac

Nu putem decât să lăudăm frumoasa a comitetului sus menționat care întru deodată și comitetul de redacție, — cu Onor. Direcțiunea Ministerului cultelor și științei publice sub auspiciile căreia, aparține acestă. Alături de simțele laudabile toror celor ce lucrează în direcția deștei răspândirii în popor a simțului și pentru conservarea monumentelor, — pe Buletinului acesta, contribuie și la espirituală și sufletească a publicului cărmănesc, întru buna cunoaștere cuvenită, și datorita pietate ce trebuie să aibă de monumentele istorice, acele singure vădite și obștești ale vieții strămoșești.

Comisiunea face apel la toți cei în cerceta și aduna material documentar privitor la toate monumentele vechi, atât celor aflătoare în țară cât și celor de Regat, pentru a colabora cu muncă publicația aceasta atât de folositoare.

Apare de patru ori pe an. Abonament 12 franci pe an și se fac numai prin Socecu, Sfetea și Alcalay, — București.

AVIZ.

În orașul Karczag, (comitatul Jász-Kún-Szolnok) pe linia principală Nagyvárad, cu începutul anului școlar s'a deschis gimnaziu superior format (în anul școlastic curinte se primului examen de maturitate); acest naziu îl recomandă călduros în atepreastimațiilor părinți români, cari de anul școlastic viitor a-și duce băie să-și poată însuși perfect limba ma

Acest gimnaziu superior, pentru români e mai favorabil decât alte gimnaziu maghiare de pildă din: Debrecen, Kecskés, Szarvas și altele, — din motivul, avem biserică gr. or. unde elevii în necile și sărbătorile prescrise de de culte pot asista la serviciul divin a să împărtăși în catechisare regulat în fine fiindcă în sf. biserică gr. or. serviciile divine să celebrează în limcească, — astfel elevii gr. or. ori g dela gimnaziul de aici își vor putea întru câțva și limba grecească, — le vor servi sigur de mare ajutor în diarea limbei grecească din gimnaziu

Deci acei preastim. părinți, cari ași înscrie băieții pe anul școlastic aici, sunt rugați a se adresă la surmecarele la dorință se va îngriji de lam și vîpt corăspunzător fie la vreun fie la familii private.

Karczag, 1 Iunie 1908.

Nicolae Popo
paroh gr. or.

o fabrică transilvană de aluat de
ouă a lui
Jacob Uhl fii
- IN SIBIU. -

recomandă articli săi, produși
ai din cele mai bune ma-
șini originale. Productele se ca-
tă în cele mai multe băcării.

o singură încercare e
suficientă pentru a de-
monstra cumpărător stabil.

Mânare electrică. :::

SCHWALB KALMAN ÉS TARSA

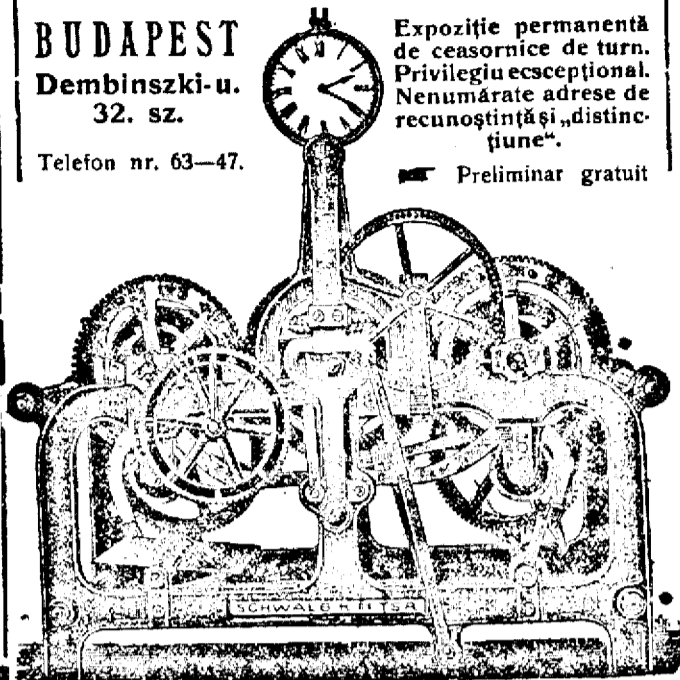
:: FABRICĂ DE CEASORNICE DE TURN ::

BUDAPEST
Dembinszki-u.
32. sz.

Telefon nr. 63-47.

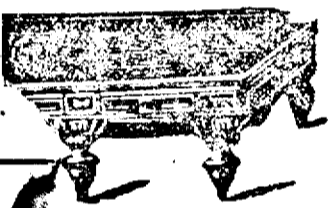
Expoziție permanentă
de ceasornice de turn.
Privilegiu excepțional.
Nenumărate adrese de
recunoștință și „disting-
țiune“.

— Preliminar gratuit

OSÁ FARKAS

fabricant de biliard în Cluj,
Zsvár, Mátyás király-tér nr. 3.

Depozit de
biliard gata.
Pregătesc
mese de bi-
liard și le re-
parez atât

cât și în provincie, imediat. Țin
depozit bastoane de biliard (daco)
de biliard de bansolin și फिल्डे,
elefant), apoi: cretă, piele de bi-
lipici și ori-ce alte lucruri trebuin-

desc tot felul de lucrări de instalare
în cafenele, cofetării și locuințe.

Correspondența în limba română.

lumea întreagă cele mai bune
mașini de cusut și biciclete Dürkopp,

precum și cele mai bune mașini eco-
nomice le transportăm cu plăcere în
toate mici lunare sau freilunare. În
toate are comună vom avea cel puțin 6
mașini amperatori, acolo croitul și cusutul
se face în cursuri de 30 de zile și
se face gratuit, cumpărătorii vor fi ins-
truiți pe deplin.

Correspondență în limba română.
La dorință trimitem cartele de prețuri.

Fischer Gyula és fia,
Maros-Vásárhely.

Heinrich Kirst,

Antreprenor de zidirea mo-
rilor în

UJVERBÁSZ Nr. 159.

Ofere produsul mânilor sale
pentru

mori sistem cilindric,

și primește

arangearea completă

a morilor.

după cel mai nou sistem Werner.

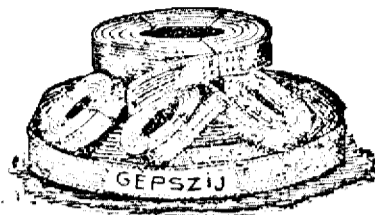
Șcripete de cilindre, mașine de
gris, tarar, precum și orice mon-
tare a acestora tot după cel mai
nou sistem.

Se primește și ori-ce recon-
strucție cu prețuri ieftine și
serviciu solid.

Gmeiner E.

fabrică de curele pentru mașini.
BRASSO.

Din cea mai bună piele de curele.

Mai multe feluri de curele
de cusut și de legat în cea
mai bună calitate.

Curele de mână din prima
calitate de piele.

Preț-curent și modele se trimit
după dispoziția on. public.

Cea mai eficientă sursă de cumpărat!

Medias-Medgyes

— Piața târgului. (Markt plaz Nr. 8). —

Depozit bogat de tot felul de ceasornice de bu-
zunar de aur, argint, metal și nickel. Atriculo
optice de aur și argint. Ochelari și zvikeri de
argint de China, patentate prin lege.

:: **Reparaturi solide și eficiente.** ::

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile prețuri și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor.
preoți că mi-au sosit pentru sezonul de
toamnă și iarnă postavurile negre, cari își
păstrează culoarea și le țin în magazinul
meu bine asortat, pentru
comandele din provincie
ajunge o reverendă de
model, sau o haină, la
dorință mă duc ori unde
cu plăcere pe cheltuiala
mea proprie.

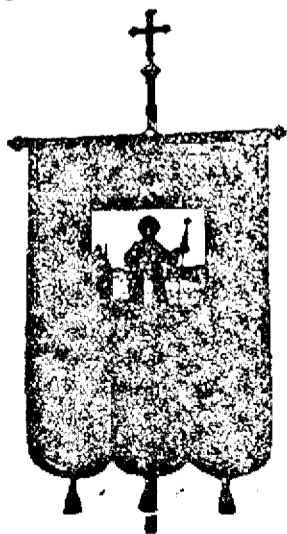
Tot asemenea țin în
magazin postavurile cele
mai noi și moderne din
patrie, franceze și engleze
pentru tot felul de par-
desiuri și paltoane de
iarnă foarte bune.

Ioan Philipovits

fabricant

de ornamente, stea-
guri bisericesti
steaguri pentru reu-
niuni și baldahin

VERSECZ.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, rește pentru fecite, capital de întreprindere pentru fecori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întimplite;

2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine scvitate ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, ovăz, ovăz, viș (vinea), pânze industriale: cânepă, in, hîm, năstureți, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cererile mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

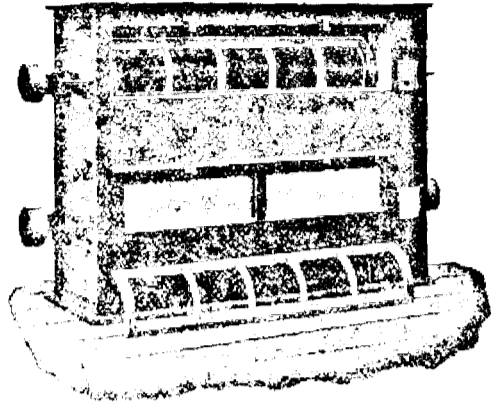
Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâul, secara, ovăzul și toată economia

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

FRANZ WINGLE

FABRICĂ DE MAȘINI ȘI CONSTRUCȚII DE
— **Becicherecul - mare (Nagybecskerek)**
construște orice fel de mașini agricole, vântu
mașini de mestecat făină, suluri, site numite:

„VICTOR”
cele mai simple
ale prezentului
se deosebesc
faptul că sur
ține, ocupă
puțin, reclamă
puține, sunt
mare produc
pregătesc fără
rate sau ames
reclamă puțin

tase, funcționează fără izbituri și se pot întreb
mai cu seamă la măcinatul automatic, neted și dela
înălțime.

Doritorii vor primi certificate și preț-curenturi
respondența în limba ungurească și nemțescă.

Domnul

Szanád, 24 Maiu

WINGLER FERENCZ, fabric
Becicherecul mare.

Moara mea montată cu sitele brevetate «Victoria»
punde tuturor cerințelor moșritului modern. Sitele ocu
puțin, reclama forțe mici, sunt de-o mare productivitate
corespund tuturor cerințelor, sunt frumoase și curate.

Oriunde voiu găsi prilejul voiu recomanda sitele fat
de dv. ca fiind achiziția cea mai modernă a tehnicei mo

Cu deosebită stimă

Kalmár Gyula

Preturi fixe.

Prăvălie nouă.

Despărțământ de postă separat.

Involuntar

== se oprește publicul și se uită mirat la noua prăvălie ==

magazinul de ghete Kobrak

și la vitrină în care sunt

=== cele mai frumoase ghete ===

de bărbați, dame și copii, cari se vind cu prețuri strict fixe

Comandele din provincie se îndeplinesc cu punctualitate.

Lányi Marcell

Magazin de ghete Kobrak — Arad — Str. Atzél Péter 1.

Prăvălie nouă.

Comandele după măsură.

Prăvălie nouă!

Telefon Nr. 429.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
dupa dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

PREȚ-CURENTURI
în culori și în alb

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

„TRIBUNA“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

• Diferite tipăriri pentru bănci •

Comandele primite să efectuese prompt și consciincios.

Prețuri moderate!

FOI PERIODICE

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
dupa dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

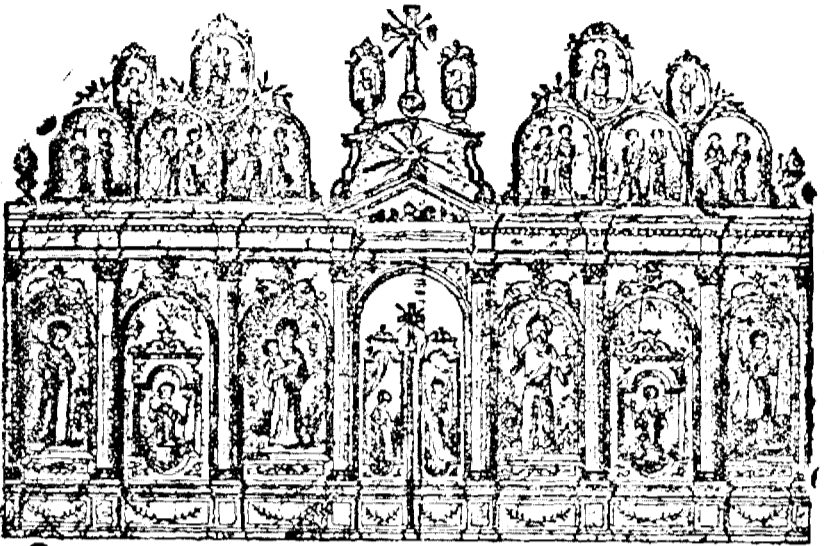
CĂRȚI în COMISIUNI

EDITURĂ PROPRIE

Distins în: Triest, Pécs, Temesvár și Budapesta.

Urmașul lui **Kálmán Ede**

Jiratkó A. **PÉCS.** Perczel u. 35.

Onorați parohi! Am onoare a atrage atențiunea Prea Sfinților voastre asupra firmei mele de **sculptură și altare.**
Din atelierul meu au eșit tot felul de **statui de piatră și lemn precum și de masă de piatră** cari precum sunt de eftine sunt tot așa fără nici o excepție. Construesc altare în toate stilurile, dela cel mai simplu până la cel mai complicat. Mai multe sute de scrisori de recunoștință adevărate că nenumărate statui, altare și montare de biserici făcute de mine, fotografiile cărora stau la dispoziția oricui, toate au satisfăcut deplin pe cei cari le-au comandat. Primește reparaturi și tot felul de renovări în bransa aceasta. **Recom. On. parohi: Urmașul lui Jiratkó A. Kálmán Ede,** sculptor și edif. de altare.

In atențiunea părinților!!
Tot felul de trăsuri pentru copii
dela cea mai simplă până la cea mai înfrumusețată se procură dela mine **cu prețuri favorabile.**
Trimite preț-curent gratuit și scutit de debitul poștal, tu rora, cari se vor provoca ziarul acesta.

Oberth Vilmos
comersant de fierărie și magazin de mașini de economie.
MEDIAȘ (MEDGYES)

CAROL F. JICKELI, Sibiu (LA COASA DE)

Clește de marcat oile **Coase** Lungimea 70 75 80 85 90 cm
1 bucata C. 1'60 1'60 1'60 2'— 2'—
1 b. C. 4'12

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă eu schimb orice coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta, în decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul selor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra!

Sárga János
:: argintar și pregătitori de obiecte artistice ::
Kolozsvárt Mátyás király-tér 12—13.
Telefon nr. 354. Telefon nr. 354.
Mari deposit în obiecte de biserică, obiecte de argint ciasornice. Bijuteni specialități engleze și franceze s. a.
Plătire în rate favorabile.
Catalog ilustrat de prețuri gratuit și porto francó.

Nicovale pt. coase. Țiltoare de coase. Ciocane pentru capă
Forma fig. 2 3 4 5 250 800 Fig. 6 à 300 grame
1 buc. C. —96 —86 —14 —86 —90 1'—

Nicovalele și ciocanele pentru coase se vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale, să schimbă. — La nicovalele și ciocanele de coasă să fim atenți la insigniul meu comercial scutit în lege.
Țiltoare pentru cuți de coase, emailate pe din lăuntru și pe din afară, 1 buc. C. —42 și suflate cu zink, foarte durabile, 1 buc. C. —50. Cuți de coasă dela 10 in sus, în asortiment bogat, 1 buc. C. —40. Cuți de Bergamo albastre-negre, insigniul **CFJ** 1 buc. C. —80. Coade de coase pentru coase de cereale, 1 buc. C. —96. Greble de fer pentru coasa de cereale, de șirofat pe coadele simple coase de lemn, 1 bucată C. 1'40. Țepe de gâtlej contra umflării vitelor, pentru Cor. 680, pentru viței Cor. 6'40.

GEORG DÉCSI
măiestru de instrumente muzicale
SIBIU, str. Ocnei Nr. 10.

Magazin de tot felul de instrumente muzicale, depozit bogat de cele mai bune coarde. Primește și execută prompt tot felul de comande din provincie, precum reparaază bine și ieftin orice lucrare ce aparține acestei ramuri.

Nu e permis să lipsească din nici o familie „GRAMOFONUL”,
care înveselește toată casa. Izvorul cel mai estin de al procură e la marele comerciant de mașini de vorbit **pentru Ungaria și România**

Toth József
SZEGED, Könyök utca 3 szám.

Se vinde cu condiții de plătire în rate. Pe lângă garanție.
Au sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală.
— Prețul curent se trimite gratuit. —
Se caută contra vânzători!
Correspondența se face în limba maghiară, germană și franceză.
Cu stință: **TOTH JÓZSEF.**

Din străinătate.

Pe Petru în villegiatură. Discuția în Camera asupra budgetului pe 1908. *Belgrad,* a merge încurând să facă o cură la băile; o vizită la băile străine nu a fost pro-

pusțina a intrat în discuțiunea pe articolele lui pe 1908. Pavel Marinkovici, progresiv, despre budgetul afacerilor străine, și relațiunile rupte cu Muntenegru și redefavorabile cu Bulgaria; ministrul Miloșević a declarat că un acord este între Serbia și Muntenegru în chestiunile externe; lumea s'a prea de afacerile interne ale Muntenegrului. El se va sili să restabilească relațiunile cu cele două țări. Relațiunile cu Bulgaria sunt bune și corecte; guvernul se va sili să încâ mai favorabile. Recentele evenimente din Turcia punând pe o nouă bază aspirațiunile Serbiei și Bulgariei, Serbia va rămâne principial de a adopta orice măsură care să amelioreze situațiunea sârbilor din Macea vechea Serbie. Budgetul afacerilor străine adoptat.

Grijile economice ale casei.

(Urmare și fine).

Medem mai departe aici pe pământ grijile nu nenumăratele boale pământești. Câte sunt, cari bucuroși și-ar găta lucrul de pe casă, dacă boalele nu iar copleși trupul. Arere, că mai multe sunt bolnave, decât case, căci mama simte mai vârtos necaz și în acei membri din familie, pe cari iau sibuț, înlocmai ca și față cu cei de acasă, care abirea-i de mamă nu-i poate îndestul acasă o aripă pe aceia, cari sunt cu ea acasă; și cealaltă aripă pe aceia, cari dorm somnșepniciei în mormânt.

stăpâna casei nimic nu o poate ajuta. Cele ei probe, decât credința curată în Dumnezeu știind, că necazurile și grijile omeului sunt numai obiecte de ris la începutul călătoriei, astfel fiind alcătuit omul; dar vremea tace și trece, așa meron dăce că tot ce înainte au fost poetice, și numai aceia ne, ce în sine e prozaic. Nefericirea s'a abat și în sinul familiei lui Solomon, căci bărbatul nici cu două mueri nu poate fi felițat, cum va fi acela, care are 600. Măcar că nu a avut 600 mueri. Și-a și scris el amarul inimii: „Mai bun este un prânz de legume și bere, decât un bou îngrășat și ură cu dâmbre“ (Proverbe XV 17).

pe acestea ce răspundere mai apasă umerii unei casei? Sănătatea întregii familii dela ea. Păia nutremânt, îmbrăcăminte, cărți, poșetă și prin influența ei ea decide peste viitorul ei și sufletesc al unei generațiuni.

osit de multe ori îți zici, că vieața-ți e un război martirajiu. Dar nici aceea nu uita, că tu a fost și a altora, în locul întâiu alui Hristos, și a fiecăruia om drept dintre noi.

drept, că astăzi puțini au dintre noi însuși o bună alui Hristos, ca gata să fie a suferi pentru alții. Dr. Hutchinson o noapte întreagă a trecut în chilia unde pacienți lui sufereau de boală lipicioasă, și numai pentru aceea au cut între ei, ca prin asta ei să-i mai mână. Și a căpătat și el boala lipicioasă, și a și în ea.

și cunoștenții i-au pus pe cociug o cunună de aur, simțând și văzând, că acest om au avut și nobile și suflet bun. Și astăzi, câți ar fi, să-i urmărească pilda lui!

dascăl cu o natură diavolească l-au chemat pe un nefericit prunc orfan ca să-l peșterască, numai pentru că au căleat ceva ordine școlară. Au strigat pe el: „*Dați jos jașul!*“. Pruncul nu s'au clătuit. A doua-oară au t pe el și mai furios, dându-i pe spate cu un ana: „*Dați jos jacheta!*“. Pruncul nici acum a mișcat. Nu pentru că doar de bătaie s'ar cut, ci pentru că i-au fost rușine de aceia,

că n'a avut pe el alte vestminte. Când apoi pentru a treia-oară provocat, mereu a început a se desbrăca, iar prietenii lui din școală toți au început a suspina. I-au văzut spatele lui goale și uscate cum pe urmele vergelii curgea în șiroaie sângele. În momentul asta au eșit din scaune un prunc sănătos și desvoltat și fără nici o frică a zis dascălului: „Nu-l bate pe ace-l biet prunc sărac, pe mine mă lovește în locul lui“. Dascălul l-a înfricat, că-i va fi amarnică bătaia. „No-mi pasă — i-a răspuns pruncul, — numai bietului prunc îi dă pace“. Au și suferit bătaie fără a grămujda. Au fost prunc brav! Prunc cu simțiri nobile! Dee-ne D-zeu tuturor inimi, cari să se jertfească pe sine; așa celor, cari sunt cu stare mai slabă, cât și celor, cari trăiesc în cercuri mai înalte ca fiecare să-și implinească chemarea conștientă, căci viața noastră pământească și așa cât de grabă se va sfârși.

Cele mai dulci suveniri, pe cari le am dela iubita mea mamă îmi sunt, când gândesc, că ea mi-a fost nu numai adevărată mamă, ci și bună stăpână a casei. Când vara câte într'o nainte de ameazăzi mergeam acasă dela joc și ședeam la masă, îmi aduc bine aminie, cum ne aducea mâncările cu o față înroșită cu picuri de asudală pe părul ei încărunțit. Capul și-l îngropă între pumni și nu mânca. Dacă o îmbiam, ne răspunea: „Drept vorbindu-vă, așa sunt de ostenită, încât nici mâncarea nu-mi pică bine“.

Tot lucrul trecea prin mâna ei. Și știe Dzeu, și nouă ne cădeă mai bine mâncarea, dacă știam că mama noastră a gătit-o. Nu cu mult nainte de asta am trecut cu trenul pe lângă casa părintească. Eră seară. Și prin fereastră mă nizuam să văd ceva. Și pe când o făceam asta, un vechiu prieten de școală urcă treptele cupeului și-și pune mâna pe umerii mei, întrebându-mă: Casa părintească voiești să o cauți? Surprins i-am răspuns: Da, acel loc, unde dulcea mea mamă a trăit și unde a murit. În seara aceea mi-s'au reimprospetat toate suvenirile plăcute și neuitate a vârstei mele din pruncie. Văzută-am casa simplă dela sate. Și eră la meazăzi. Toți frații eram împreună la masă. Și de atunci mulți dintre noi s'au mutat pe altă lume. La un capăt de masă ședeă iubitul meu tată, cu acel zimbet dulce și părintesc, care și atunci strălucea pe fața lui, când eră în siriu pus. La celălalt capăt de masă ședeă un suflet bun și iubitor, o muiere bătrână cu fața-i blândă, asta eră dulcea mea mamă. Eră trudită și acum, ca întotdeauna. De atunci se odihnește și ea în pac. Fericiti sunt cei morți, cari mor în Domnul, de acum da, zice Duhul, ca să se odihnească de ostenele lor, a căror fapte, de răsplăță vor fi urmărite. (Apocalismul XIV 13).

Alexandru Vașiadă, paroh.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 6 August n. 1908.

Nimicirea balonului Zeppelin.

Lumea întreagă azistă ca mișcată la o tragedie. După succesul avut la începutul excursiunii sale, balonul contelui Zeppelin a fost nimicit complet prin foc. După o cale lungă plină de isbândă făcută cu balonul, la Echterlingen din regatul Württemberg o vijelie a produs catastrofa. Este de sigur ceva tragic în această soartă fatală a contelui Zeppelin. Sforțările sale uriașe către scopul său, stăruința sa de fier către ținta crezută utopică, tenacitatea și credința neștrămutată în idealul său la un om de 70 de ani, toate dovedesc că contele Zeppelin e unul din fiii cei mai de seamă ai poporului său și sfârșitul tragic al încercărilor sale a sguduit toată lumea civilizată.

Dar după cum francezii la pierderea balonului »Patrie« au știut să i-se reculeagă și

să găsească curajul nouălor încercări și stăruințe e sigur că din cenușa sa balonul Zeppelin va renaște ca o pasăre Phoenix mai puternică și mai îndrăzneță în sborul ei spre zările misterioase ale viitorului.

Iată amănuntele asupra catastrofei:

Am arătat ieri cum la începutul drumului său contele Zeppelin a avut un succes deplin. Contele parcursese partea cea mai mare a drumului ce și propusese și pretutindeni ovațiile poporației dovedeau cât de mult succesul său iera considerat un succes al popoului german întreg. Plecând din Friedrichshafen, balonul trecu pe la Mühlhausen, Colmar, Strasburg, Speyer, Darmstadt și Mainz.

În Mannheim iuțea și siguranța cu care a manevrat balonul a pus pe toți în uimire. Balonul înainte cu iuțea unui tren accelerat. Deasupra orașului, Zeppelin, a făcut mai multe manevre. Să vedea bine cum aerostatul se ridică cu ciocul spre cer apoi se întorcea în poziția orizontală. Să deslușea foarte bine șuetul mașinelor dela motor. S'a dovedit că aerostatul se supune întru toate voinței cârmaciului.

Catastrofa s'a întâmplat la Echterdingen aproape de Stuttgart. Eră de față o mulțime de vre o 30-40 de mii de oameni. O vijelie năprasnică a sguduit nacela. Balonul a fost târît cu forță de vânt iar sgaduitura a făcut ca motorul să explodeze. Explozia a făcut o detunătură enormă. În câteva clipe balonul a fost mistuit de flăcări.

Contele Zeppelin se coborise din balon încât nu a fost atins de flăcări. Cu sufletul plin de jale și melancolie el a azistat la nimicirea mușcii sale de zecimi de ani de zile. Mai mulți soldați din prejurul balonului au primit arsuri grave, dar nimeni nu a pierdut viața.

Zeppelin a fost dus cu automobilul la Stuttgart. Ziarele germane deplâng soarta balonului. Multe au apărut încadrate în negru. „Frankfurter Zeitung“ cere ca parlamentul să voteze imediat două milioane pentru ca să-și reconstruiască aerostatul.

— Un glas din temniță. Dela amicul nostru dr. Ioan Lupăș, care dăunăzi a trecut pe la noi spre Seghedin primim următoarea scrisoare scurtă dar care oglindește cu credință starea celor din temniță:

Inbiți tovarăși de idei și suferințe! Din fereastră cu zăbrele vă trimit o frățească salutare și vă doresc succes în munca cea grea de luminare și îndrumare a mulțimii. Acum, de când sunt internat aici, privind abia un petecut de lume, de după zăbrele — acum încep a înțelege, cât e de scumpă libertatea și ce mistuitoare e lipsa ei. Nițescu e resignat și bărbos ca un patriarh; zice, că a scris despre cele 9 fericiri; Stoica — voinic și elegant ca un baron; Hlinka fanatic și ascet ca un Savonarola. Când veniți încoace? La revedere!
I. Lupăș.

— Manevrelle mari din anul acesta, la cari vor participa corpurile IV din Budapesta și V din Pressburg, se vor face în prezența M. Sale Regelui dela 16-18 Septembrie pe teritoriile dincolo de Dunăre. Cartierul general al M. Sale va fi în *Veszprém*, unde M. Sa va sosi dejă prin 14 Septembrie. Dintre trupele de garnizoană din Viena, va plecă regimentul de cavalerie nr. 42 pe la 24 August, ca să se întâlnească cu corpul IV la Nemet-kér.

Diviziile 2 și 3 de mitralieze din Viena vor plecă trecând prin Bruck în 22 August și una se va alătură la corpul IV, iar cealaltă la al V-lea cooperând împreună. Regimentul 19 de infanterie, care acum manevrează în jurul Bruckului, și al cărui comandant e Al. S. R. Principele Franț-Ferdinand, va părăsi Bruckul în 25 August și trecând prin Pressburg va merge la Jauriga (Győr) unde alăturându-se la corpul V, va participa la manevre.

Atențiunea parohiilor!

ENTGYÖRGYI OSZKÁR,

tor de firme de embleme de biserică și suritor, Savásárhely, Kossuth Lajos utca 26.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă

orice incorectitate în executare. — La dorință se trimit desemnari porto-franco.

Cu distincă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

— **O apărare compromițătoare.** În interesul adevărului trebuie să rectificăm o parte a informațiilor noastre de alaltăieri privitoare la sfîntirea de biserică din Siria.

Nu este adevărat că la masa ce a avut loc la părintele protopop din cei cinci învățători români, n'a fost invitat nici unul, căci unul a fost invitat și a și luat parte la masă. În schimb însă la masă conversația a fost în parte covârșitoare ungurească. La dreapta Prea Sfinției Sale ședea suprefectul Faragó cu care P. S. Sa se întreținea ungurește. Acest Faragó este identic cu suprefectul care astă-iarnă la Covăsinț a ferecat pe preotul român Cure în lanțuri pentru că ceruse respectarea legilor la alegerea de primar. Ne-aducem aminte cum la adunarea consiliului județean de astă-primăvară acest individ a fost huiduit de membrii români indignați la culme de samavolnicia lui. Acum ocupa locul de frunte la masa arhierescă.

Dacă P. S. Sa și-ar fi adus aminte de un banchet dat anul trecut în Bihor unde se sfîntise o biserică tot sub auspiciile P. S. Sale ar fi găsit că un străin a arătat mai mult respect limbii noastre, căci un deputat ungur kossuthist, Korda Bandi, a rostit acolo un discurs românesc, toaștând pentru episcopul Aradului.

Este caracteristică că amfitrionul P. S. Sale, protopopul Leucuța ar fi zis că deputatul român al cercului nu are loc la masa aceasta. Probabil pentru a da loc tuturor „domnilor“ unguri din administrația locală.

Presa ungurească de azi apără pe P. S. Sa împotriva criticii noastre de alaltăieri. Orice bun român ar fi dorit alta apărare decât asta.

Să ne ierte P. S. Sa dar acestea sunt tot fapte pe cari nu le am putut trece sub tăcere, căci ele nu pot decât să coboare prestigiul arhieresc.

— **Mulțumită publică.** Pe seama Asociațiunii arădane pentru cultura poporului s'au făcut în decursul anului curent următoarele dăruiri:

1. *Victoria*, institut de credit și economii în Arad 500 coroane.

2. *P. O. D. Silvia de Herbay*, vicecolonel ces. și reg. în Arad 100 cor.

3. *Első Aradi Takarékpénztár* 30 coroane.

4. *M. O. D. Dr. Emil Monția*, avocat în Siria 10 cor. 4 fil.

5. *M. O. D. Dimitrie Tarangul*, din Viena 8 cor.

În numele și din încredințarea comitetului Asociațiunii arădane aduc marimimoșilor donatori adâncă mulțumită.

Arad, 24 Iulie (6 August) 1908. *Vasile Goldiș* directorul prim al Asociațiunii arădane pentru cultura poporului român.

— **Conflict sângeros între jandarmi și croați.** Din Agram se vestește că satul *Josane* cottu Lika (Croatia) s'a întâmplat un sângeros conflict între țărani și jandarmi, care a avut două victime. Ansa la acest conflict a dat o ordinațiune a autorităților civile, cari în prevederea unei mare lipsă de nutreț, au oprit vitele de pe pășunate, ca producând acestea să aibă locuitorii fân peste iarnă. Ordinul a produs mare amărăciune între locuitori încât aceștia au înscenat o răscoală la moment.

Pentru restabilirea ordinii s'a recivrat jandarmeria, care însă a fost provocată a se folosi de arme. În urma focurilor trase, au rămas doi morți și mai mulți răniți. Mulți dintre vâlvașii răscoa ei au fost deținuți pentru volnicie contra autorităților.

— **Aviz pentru anul școlar 1908—9** la institutul pedagogic-teologic gr.-oriental. român din Arad. În anul școlar 1908/9 examenele de corigență și private se vor ținea la ambele despărțăminte în 19, 20, 21 August (1, 2, 3 Septembrie). Inscrierile se vor face în 22, 23 August (4, 5 Septembrie).

La înscriere fiecare elev să prezentează cu extras de botez și testimoniu de pe clasa anterioară. În 24 August (6 Septembrie) se va ce-

lebră chemarea Duhului Sfânt, iar în 25 August (7 Septembrie) se vor începe prelegerile.

Primiriile în despărțământul teologic se fac la Veneratu: Consistor diecezan, conform anunțului ce se va publica în »Biserica și Școala«, iar în despărțământul pedagogic la direcțiune.

Toți elevii au strictă dat rîntă de a se prevedea cu manualele și recvizitele prescise, cari se vor aduce la cunoștința elevilor la începutul anului școlar.

Inscrierile se vor face numai după procurarea cărților conform listei și achitarea taxelor de întreținere și didactru.

Direcțiunea.

— **Necrolog.** Primim următorul anunț funebrel: Reuniunea sodalilor români din Cluj anunță cu inima îndurerată, că neuitatul ei secretar onorar și membru fondator *Jacob Murășan* și-a dat nobilul său suflet în mâinile Ziditorului la orele 10 a. m. Rămășițele-i pământești se vor așeza spre odihnă dela biserica gr.-cat. din loc în cimitierul comun, Joi în 6 August n. la 3 ore d. a. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! Cluj, la 4 Aug. n. 1908. *Comitetul.*

— **O scenă teribilă la Hagenbech.** Știți cine-i Hagenbech? Este cel mai mare comerciant — de fiare sălbatice, furnizorul de lei, tigri, elefanți, leopardi etc. al tuturor grădinilor zoologice și menajeriilor continentului. Depozitul său principal cu această marfă se găsește în Hamburg unde sălbătăciunile Africii și Aziei sunt familiarizate cu bunele manieri europenești, numite „dresură“.

Duminecă însă s'a întâmplat o gravă recădere a „elevilor“ la moravurile africane ca să nu zicem „aziatică“ calificăție care se atribuie mai mult unor fiară mai europenești, sau europenizate.

Când un „dompteur“, adică profesor al codului bunelor manieri pentru tigri, își sfârșise tocmai lecțiunea, un servitor voi să dea drumul unui tigrului, încinse însă cu violență ușa dela cușcă prinzând coada unui tigrului. Furios, tigrul, se aruncă asupra servitorului și-l aruncă cu labele la pământ. Alți doi tigri săriră asupra lui și situația era într'adevăr critică. Atunci domesticitorul îi alungă tigrii cu bicișca. Servitorul s'a dus la spital. Era rănit grav, deși nu în mod primejdios. În public firește se născuse o panică mare care se astămpără curând când se văzu că incidentul s'a isprăvit destul de bine.

Fumători! E o mare economie de bani dacă cumpărați tuburi de țigarete dela firma de jos.

100 bucăți „Killing“ liber de nicotin	08 cr.
100 „Tiszti“	10 „
100 „Delibáb“	12 „
100 „Riz Abbazia“	16 „
100 „Colibri“	18 „

Singurul depozit pentru Ungaria *Harmathy Pál*, în magazin de țigarete *Debreczen*. 7000 bucăți se trimit francate.

Cereți preț curent.

Și Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la armașul lui *Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz.*, care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cristaline 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

— **Părul cărunț își redobândește culoarea primitivă primitivă prin apa „Arabela“,** care nu-i o vâpsea, nu murdărește și se aplică foarte simplu.

O sticlă 5 cor. De vânzare exclusiv numai la *Wachsmann Jenő és Tsa* drogherie Szabadka.

Economie.

Iniințarea unei societăți industriale comerciale în Radna.

Am anunțat la timpul său că o conferință, convocată de harnicul avocat de acolo dl dr. *Vasile Avramescu*, a hotărît iniințarea unei societăți pe acții, cu un cerc de activitate eminentemente comercial și industrial în Radna. Orașelul acesta, centrul unui mare cerc românesc și piața întâie a bogatelor și renumitelor podgorii oferă minunat teren pentru astfel de întreprinderi, pe

cari în lipsă de capital și spirit de inițiativă, mării l-au lăsat cu totul în mâinile multire de firme ovreești au strânsă în sale și s'au instăpânit pe româneasca Aradului, prin exploatarea avantajelor științei și indolenței românilor.

Acum ideia dlui Avramescu, ideie bună și salutară, se pare că se apropie. Primim la redacție o listă de cerșitori pentru semnarea capitalului de acții la anonimă »Vulturul«. La listă este înscrise schițarea a ramurilor de operație, cu care ocupă societatea. Dacă ni-ar permite merită să le reproducem în extensiv și mult ele merită toată atențiunea. Amînliciu pe scurt pe cele principale:

Societatea va fondă o grădinarie modernă o cultură nu numai extensivă ci și intensă face o pepinieră de ulțoi de vișă americane de rentabilă în podgorie. Va pune în practică industrii proprii, ca ulțoi de vie, coșnăctan unelte de lemn, părți de trăsuri și ciorici introduce împlatirea de pae și rogojinși în chide magazine pentru produsele cereale vor servi de expoziții stabile. Va întreprinde comerțanșii din cerc și le va da eu grădinițele de lipsă. Va face comerț cu numite din Pauliș, Miniș, Ghioroc, Cur

Din toate acestea se vede pe ce baze sănătoase au de gând fondatorii să-și întreprinderea, merită să aducă un folos devăr real populației și în aceeași vreme însă rentabilă.

Indemnăm cu tot adinsul publicului în deosebi institutiile noastre să-și dea pentru a se putea înfăptui acest însă să creeze o îndrumare nouă și ni-se reț avantajose pentru problemele dezvoltării economice.

Budapesta, 6 August 1908

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22 50—
Săcară pe Oct.	18 74—
Ovăș pe Oct.	16 46—
Cucuruz pe Maiu	4 52—

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost ur

Grâu nou

De Tisa — — — —	22 K. 80—24
Din comitatul Albei — — — —	— — — —
De Pesta — — — —	22 „ 60—23
Bănățenesc — — — —	22 „ 80—23
De Bacica — — — —	22 „ 60—23
Săcară — — — —	18 „ 90—19

Peșta Administrației.

Luca Simeon, Meszic. Am primit 1 abonament pe Qrt. III 1908.

Ioan Mogoș, Biserica-Albă. Am primit ca abonament până la finea 1908.

Ioan Sculici, Mercina. Am primit 2 abonament până la 1 Iulie 1908.

Ioan Stefanovici, Vinga. Am primit 2 abonament până la finea lui Ianuarie 1908.

George și Petru Cocoș. Am primit pe care câte 4 cor. În abonamentul „Tribuna“

Nicolae Tiegan, Covăsinț. Am primit 4 abonament pe anul întreg 1908.

Stefan Cărăbaș, Tomani Bobda. Am cor. ca abonament până la finea anului

Porfir Crișan, Zarand. Nu datorești n sem. I 1908.

„Vera Vera“. Anunțul trimis costă pe 3 ori de tot 5 cor.

Rus Artimon, Vidrătszeg. Am primit abonament pe sem. I 1908.

George Nicola, Lalasinez. Am primit 2 abonament pe sem. I 1908.

Redactor responsabil provizor Sever B Editor proprietar George Nichin

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de sculptură.

Fabricație proprie din marmură, granit, soayit, lebrader etc., din pietre de marmură magazin se află în Kolozsvár, Ferencz József ut 25. Căminăria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 666. Filiale: Nagyvárad, Nagyszombat, Léva și Bănyatak.

TĂȚIUNE MINUENDĂ.

pe încuviințarea primită dela Ven. Con-
Aradului, cu datul de 17/30 Iulie 1908
/1908, se publică prin această licitați-
uendă pentru renovarea radicală a edifi-
sericeii din comuna Chișineu (Kisjenő)
id, cu termen de licitațiune pe 31 Iulie
) a. c. la 8 oare a. m. în localitatea
noastre din loc.

exlamării este 6963 cor. 99 fil.
rinzătorii — cari vor să liciteze, au să
în bani gata, sau în hârtii de valoare
bile 10% dela prețul de exlamare ca

și preliminarul de spese cu condiți-
licitațiune — se pot vedea în cancela-
zbiterală din loc în oarele oficioase.

ana bitericească își rezervă dreptul, de
ia contract și a da în întreprindere luc-
e sub întrebare ori căruia dintre întreb-
orii reflectanți.

ctanții nu pot pretinde diurne ori spese
torie pentru participarea la licitațiune.
șineu, 20 Iulie (2 Aug.) 1908.

Veliciu, Grigorie Mladin,
mit. par. not. comit. par.

Anunț.

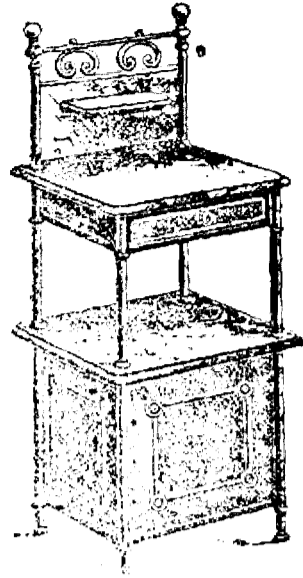
onoare a aduce la cunoștința on public
comuna Agriș se află de vânzare

VAR

calitate mai bună

preț moderat, cu vagon sau cu tră-
Piatra de var se primește îndărăt în
varului. Cumpărătorii să se adreseze la

Romul Motorca, preot,
Agriș. n. p. Ternova.

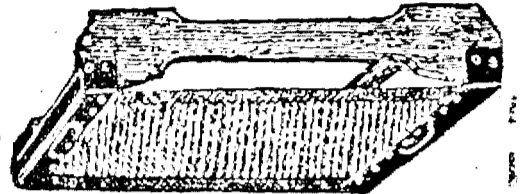
TUNCZKY GYULA

Prima fabrică de mobile de fer și aramă, de somiere
de sîrmă și trăsuri de copiii din Ungaria de Sud.

TEMESVÁR - Jozsefváros, Hunyadi utca 48.

Își recomandă
mobilele de fer și de aramă, soniere de oțel pentru paturi
după măsură, fabricație proprie.

Primește aranjamentul
hotelelor, internatelor
și spitalelor, face pavi-
loane de fer după măsură.
Catalog de prețuri gra-
tuit și franco

APĂ MINERALĂ PHOENIX DIN BUZIÁS

ÎN PRIVINȚA EFECTULUI **PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ**
INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic.
Apă de masă neobișnuit de răcoritoare.
Intrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi
și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru
catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de
un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit administrația izvorului:

Direcțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buziás.

Reclama e sufletul comerțului.

In tipografia diecezană din Arad str. Batthyányi Nr. 2.

au apărut și se află de vânzare
atât în numita tipografie cât și la:

Librăria arhidiecezană Sibiu. Librăria A. Mureșan Brașov.
Librăria I. Ciurcu Brașov. Librăria diecezană Caransebeș.
Librăria Nemes Kálmán. Lugos (Lugoj).

următoarele compozițiuni muzicale:

Cântări bisericesti pentru slujbe ocazionale din Moltvelnic (Evhologiu) ș. a., aran-
giate pe note de Trifon Lugojan, prof. de muzică și cântare. —
Prețul 8 cor.

De ducă... Cor bărbătesc pe motiv popular de Trifon Lugojan. Prețul 1 coroană.

Negruta cor mixt cu soli de Ioan Vidu. — Prețul 1.50. **Coasa** Melodie populară. Prelucrare și arm. de I. Vidu. — 1 cor.

Logojana pentru o voce și pian de Ioan Vidu. — Prețul 1 cor. 50 fil.

Preste deal... Cor mixt cu soli compus pe motive din muzica populară română. De Ioan Vidu. Prețul 1 coroană 50 fileri.

Grosz Nagy Ferencz,

farma- **Debreczen** :: farmacia ::
cist :: **Arany egyszervu**

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materie neunsuroasă. Efec-
tul se vede foarte iute și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 50 fil. Prin postă
se trimite numai 3 borcane cu
2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PARULUI

cu culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înă-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.

HAINE PREOȚEȘTI.

Am onoare a aduce la cunoștința
on. preoți, că mi-au sosit
stofele negre de primăvară
și vară și le păstrez în magazin în
mare asortiment. — Mă voiu sili ca și
până acum să câștig încrederea și
mulțumirea on. mei clienți.

Pentru comandele din provincie e
de ajuns să se trimită o revereandă
de model sau o haină; la dorință însă

mă duc pe cheltuiala proprie până la fața locului.

Primesc confecționarea și repararea odăjdiiilor bise-
ricești, cu prețuri moderate. Prăvălia: Lângă casina na-
țională, casa Balog György. Szabadka. Vesselényi ut.
Hadnagy István, croitor de haine civile și preoțești.

